«Ἐγώ εἰμι ἡ ὁδὸς καὶ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωή» (Ἰωάν. ιδ' 6).

ΖΩΗ

«Τὰ ῥήματα, ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν, πνεῦμά ἐστι καὶ ζωή ἐστι» (Ἰωάν. Γ' 63).

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ

Ἔτος ΚΕ'. Ἐν Ἀθήναις τῇ 16 Μαρτίου 1935 Ἀριθ. 1180

ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΜΕΝΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ

Δὲν εἶνε ἁπλῶς ἀθῶα ἀπόλαυσις τὸ νὰ φάγῃς μέλι. Τὸ μέλι εἶνε καὶ τροφή, ἡ ὁποία μὲ ἀνάλογον ποσότητα ἄρτου θὰ ἤρκει νὰ ἀντικαταστήσῃ προχείρως καὶ αὐτὸ τὸ γεῦμα ἢ τὸ δεῖπνόν σου. Τὸ μέλι εἶνε πολλάκις καὶ φάρμακον μὲ θεραπευτικὰς ἰδιότητας ποικίλας. Καὶ μ' ὅλα ταῦτα ἡ ὄρεξίς σου καὶ ἀπέναντι αὐτοῦ πρέπει νὰ χαλιναγωγηθῇ. Διαφορετικὰ θὰ σοῦ δημιουργηθοῦν συνέπειαι ἀνεπιθύμητοι καὶ δυσάρεστοι.

Μὲ ἄλλας λέξεις ἡ ἐπιθυμία καὶ ὅταν ἀκόμη σὲ ὠθῇ πρὸς ἀντικείμενα, τὰ ὁποῖα καθ' ἑαυτὰ ὄχι μόνον δὲν ἐνέχουν τίποτε τὸ ἀξιοκατάκριτον καὶ ἐπίψογον, ἀλλ' ὅλως τοὐναντίον παρουσιάζουσι καὶ πολὺ τὸ χρήσιμον καὶ ὠφέλιμον, εἶνε ἀπόλυτος καὶ ἐπείγουσα ἀνάγκη νὰ χαλιναγωγῆται. Ὡρισμένως πρέπει νὰ εἶσαι κύριος καὶ ὄχι δοῦλός της. Πρέπει νὰ μένῃς ἐλεύθερος ἀπέναντί της καὶ νὰ τὴν κρατῇς πάντοτε ὑποτεταγμένην εἰς τὴν διάκρισιν τοῦ λογικοῦ σου. Εἰς πᾶσαν στιγμὴν πρέπει νὰ κυριαρχῇς ἐπὶ τοῦ ἑαυτοῦ σου, εἰς οὐδεμίαν δὲ περίπτωσιν σοῦ ἐπιτρέπεται νὰ καταστῇς ἕρμαιον τῶν ἐπιθυμιῶν σου. Ἂς εἶνε αἱ πλέον ἀθῶαι καὶ αἱ πλέον θεμιταὶ ἐπιθυμίαι.

Δὲν τὸ ἐννοεῖς; Καὶ μόνον τὸ νὰ ὑποδουλωθῇς εἰς μίαν ἐπιθυμίαν σου, αὐτὸ ἀρκεῖ νὰ σοῦ ἐξαθενίσῃ τὸν χαρακτῆρα, νὰ σοῦ συντρίψῃ τὴν ἀνθρωπίνην ἀξιοπρέπειαν, νὰ σοῦ ἀδυνατίσῃ τὴν θέλησιν, νὰ σὲ ἐξευτελίζῃ πολλάκις καὶ εἰς τὰ ὄμματα τῶν ἀνθρώπων. Νὰ γίνεσαι, ἐπὶ παραδείγματι, μικρὸν παιδίον, ἐπειδὴ σοῦ ἀρέσουν τὰ γλυκίσματα, δὲν σοῦ μειώνει τὴν σοβαρότητα; Καὶ νὰ πίπτῃς ἀσυγκράτητος ἐπὶ τοῦ πινακίου, εἰς τὸ ὁποῖον σὲ σύρει, ὡς ἄλλη δέσποινά σου, ἡ ἀχαλίνωτος ὄρεξίς σου, δὲν ἀποτελεῖ καταρράκωσιν τῆς ἀξιοπρεπείας σου; Καὶ δὲν διατρέχεις τὸν κίνδυνον νὰ μεταβληθῇς οὕτω πως εἰς ἐντερικὸν σωλῆνα ἀναβιβάζων εἰς σοβαρότητα ἐπιστημονικῆς ἐνασχολήσεως τὴν προετοιμασίαν τοῦ φαγητοῦ ἢ τὴν προμήθειαν τοῦ γλυκίσματος;

Ὤ! ναί. Κακὸν καὶ ἀγαθὸν συχνάκις εὑρίσκονται πλησιέστατα καὶ ἔχουν σύνορα κοινὰ εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἀρκῇ ἕνα καὶ μόνον βῆμα διὰ νὰ μεταφερθῇς ἀνεπαισθήτως εἰς αὐτὸ τὸ κέντρον τῆς χώρας τοῦ κακοῦ. Μία μικρὰ παραμόρφωσις ἀρκεῖ νὰ καταστρέψῃ τὴν ὡραιοτέραν εἰκόνα τῆς ἀρετῆς. Μία μικρὰ διαστροφὴ φθάνει νὰ μεταβάλῃ τὴν λαμπροτέραν ἀρετὴν εἰς ἀπεχθεστάτην κακίαν.

Πόσοι ἤρχισαν ἀπὸ ἀδόλους ἀγαθοεργίας διὰ νὰ καταλήξουν εἰς τὸ τέλος μετὰ τῶν εὐεργετουμένων εἰς οἰκειότητα καὶ εἰς συγχρωτισμὸν προκαλοῦντα τὴν ἐντροπὴν καὶ τὴν ἀποδοκιμασίαν; Εἰς πόσους μία ἀγνὴ συμπάθεια, ἡ ὁποία εἰς τὰς πρώτας ἐκδηλώσεις της ἐφαίνετο ἁγία, μετετράπη μετ' ὀλίγον εἰς ἄνομον καὶ ἀκάθαρτον αἴσθημα, τὸ ὁποῖον ὡδήγησεν εἰς τὴν αἰσχύνην; Καὶ πόσαι καρδίαι μητρικαί, εἰς τὰς ὁποίας τὸ μητρικὸν φίλτρον ἐμπνέει πολλάκις τὰς εὐγενεστέρας καὶ ἡρωϊκωτέρας θυσίας, δὲν ἐδημιούργησαν καταστροφὰς εἰς βάρος τῆς καλῆς διαπαιδαγωγήσεως τῶν τέκνων, λόγῳ τοῦ ὅτι τὸ φίλτρον αὐτῶν κατέστη τυφλόν;.....

Ὤ! ἀναγνῶστά μου. Ἐὰν δὲν μάθῃς νὰ χαλιναγωγῇς τὰς ἐπιθυμίας σου, ὁσονδήποτε ἀθῶαι καὶ ἂν φαίνωνται αὗται, θὰ ἔλθῃ στιγμὴ ποὺ θὰ σὲ διαφθείρουν. Διότι πολὺ γρήγορα θὰ γιγαντωθοῦν εἰς βάρος τῆς θελήσεώς σου καὶ τῆς ἐλευθερίας σου. Καὶ θὰ μεταβληθῇς εἰς δοῦλόν των· θὰ γίνῃς εὐτελὲς καὶ ἀδύνατον ἀνδράποδόν των, εἰς τὸ τέλος δὲ καὶ κατεντροπιασμένον θῦμά των.

ΑΠΟΛΟΓΗΤΙΚΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ

ΓΕΝΙΚΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΑ ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΕΞΕΛΙΞΕΩΣ

Ὅτι δὲ ὑπάρχουσι καὶ πλεῖστα τῶν ὑποτυπωδῶν μαρτυροῦντα τὸ πολὺ ἐξέλιξιν περιωρισμένην ἐν τῷ εἴδει, πείθεταί τις, ἐὰν ἐνθυμηθῇ τὰς ἑξῆς περιπτώσεις. Ὁ λεγόμενος σωφρονιστήρ, ὁ τελευταῖος δηλαδὴ γομφίος ὀδούς, παρουσιάζεται παρὰ τοῖς Καυκασίοις ἀτροφικὸς καὶ ὑποτυπώδης. Ἐν τούτοις παρὰ τοῖς Μογγόλοις, Αἰθίοψι καὶ Αὐστραλοῖς ἡ περὶ τὴν διάπλασιν ὑπόλειψις τοῦ ὀδόντος τούτου παρουσιάζεται καὶ νῦν ἔτι σπανιωτέρα(1). Τοῦτο οὐδαμῶς μαρτυρεῖ, ὅτι αἱ φυλαὶ αὗται δὲν εἶνε ἀνθρώπιναι, ἀλλ' ἁπλῶς καὶ μόνον βεβαιοῖ, ὅτι εἶνε δυνατὸν εἰς ἓν καὶ τὸ αὐτὸ εἶδος, λόγῳ τῶν διαφόρων συνθηκῶν τῆς ζωῆς, νὰ ἐσημειώθησαν εἰς τὰ διάφορα ἄτομα ἢ φυλὰς αὐτοῦ μεταβολαί τινες περὶ τοὺς ἐπουσιώδεις μόνον χαρακτῆρας, μὴ μαρ-

(1) Ρήγα Νικολαΐδου ἔνθ' ἀνωτ. σελ. 214.

τυροῦσαι γενικωτέραν τινὰ καὶ ριζικωτέραν ἐξέλιξιν. —Διὰ τὴν σκωληκοειδῆ ἀπόφυσιν αὐτὸς ὁ Ρήγας Νικολαΐδης ὁμολογεῖ, ὅτι ἡ γένεσις αὐτῆς ἔχει σχέσιν πρὸς τὴν μεταβολὴν τῆς τροφῆς ἀπὸ μόνης φυτικῆς εἰς μεικτήν, ὅτε μέρος τοῦ ἐντερικοῦ σωλῆνος καθίσταται περιττόν. Πρὸς ἀπόδειξιν δὲ τούτου προσάγει τὸ γεγονός, ὅτι ἐπὶ τῶν λαῶν τῶν κατ' ἐξοχὴν φυτοφάγων, ὡς λ. χ. ἐπὶ τῶν Ἰαπώνων, τὸ μῆκος τοῦ ἐντερικοῦ σωλῆνος εἶνε πολλῷ μεῖζον τοῦ τῶν λαῶν τῶν ἀφθόνῳ κρέατι χρωμένων(²). Οὐδὲν λοιπὸν ἐμποδίζει νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι ὑπῆρξεν ἐποχή, καθ' ἣν οἱ ἄνθρωποι πάντες, περισσότερον παρ' ὅσον σήμερον φυτοφάγοι ὑπάρχοντες, εἶχον ἀνεπτυγμένην καὶ τὴν σκωληκοειδῆ ἀπόφυσιν, χωρὶς διὰ τοῦτο νὰ παύωσιν ἀνήκοντες εἰς εἶδος κατ' οὐσίαν τὸ αὐτὸ πρὸς τὸ σημερινόν.—Ὁ ἵππος, ὁ χοῖρος, ὁ κύων κλπ. ἔχουσιν, ὡς εἴπομεν, ὑποτυπώδεις δακτύλους. Ἔστω, παραδεχόμεθα ὅτι οἱ δάκτυλοι αὐτοὶ ἦσαν ἄλλοτε ἀνεπτυγμένοι τελείως καὶ ὅτι βαθμηδὸν ἠτρόφησαν ἕνεκεν ἀχρηστίας, εἰς τὴν ὁποίαν περιέπεσαν. Τί ἀποδεικνύει τοῦτο; Ἀποδεικνύει ὅτι ὁ κύων, ὁ χοῖρος καὶ ὁ ἵππος εἶχον ἴσως ἄλλοτε καὶ ἀνὰ ἕνα ἀκόμη δάκτυλον τελείως ἀπηρτισμένον. Αἱ περιστάσεις ἴσως τότε, ὑφ' ἃς ἔζων τὰ ζῶα αὐτά, καθίστων ἀναγκαίαν διὰ τὸ πέλμα των τὴν συνύπαρξιν καὶ ἑνὸς ἢ δύο ἔτι δακτύλων εἰς τὸ μέρος ἀκριβῶς ἐκεῖνο, εἰς τὸ ὁποῖον εὑρίσκονται τώρα οἱ ὑποτυπώδεις τοιοῦτοι. Τί μὲ τοῦτο; Ὅπως ὁ κύων τῶν βορείων χωρῶν προσλαμβάνων παχύτερον τρίχωμα δὲν παύει νὰ εἶνε κύων, οὕτω καὶ ὁ ἀρχαιότερος ἐκεῖνος, ὁ φέρων εἰς τὸ πέλμα αὐτοῦ περισσοτέρους τῶν σημερινῶν δακτύλους, δὲν ἔπαυσε νὰ εἶνε κατ' οὐσίαν ὁ αὐτὸς πρὸς τὸν σημερινόν, οὗτινος εἷς ἢ περισσότεροι δάκτυλοι κατήντησαν ἀτροφικοί.

Τὸ αὐτὸ θὰ ἠδυνάμεθα νὰ ἐπαναλάβωμεν προκειμένου καὶ περὶ τῶν πτερύγων τῆς στρουθοκαμήλου, αἱ ὁποῖαι ἄλλοτε ἴσως νὰ ἦσαν πλειότερον ἀνεπτυγμέναι. Ἂς προσθέσωμεν εἰς στρουθοκάμηλόν τινα πτέρυγας ἰσχυράς, τῇ βοηθείᾳ τῶν ὁποίων νὰ δύναται αὕτη νὰ πετᾷ. Τί φρονεῖτε; Ἡ προσθήκη αὕτη εἶνε ἄρά γε ἱκανὴ νὰ μεταβάλῃ οὐσιωδῶς καὶ ριζικῶς τὸ εἶδος τῆς στρουθοκαμήλου;—Ἢ ἂς ὑποθέσωμεν ὅτι ὁ ὄφις βόας, παρὰ τῷ ὁποίῳ παρατηροῦνται ὑποτυπώδη ὄργανα ποδός, εἰς προγενεστέραν ἐποχὴν εἶχε τὰ ὄργανα ταῦτα ἀνεπτυγμένα εἰς τρόπον ὥστε τῇ βοηθείᾳ αὐτῶν νὰ σύρεται εὐκολώτερον καὶ ταχύτερον ἐπὶ τῆς γῆς. Αἴ! μήπως ἡ ἀτροφία τῶν ὀργάνων τούτων δύναται νὰ θεωρηθῇ ἱκανὴ νὰ μεταβάλῃ τὸν βόαν εἰς ἄλλο εἶδος ἐντελῶς διάφορον;—Ἐξέλιξιν λοιπὸν ἐνδέχεται νὰ μαρτυρῶσιν οὐχὶ πάντα, ἀλλὰ ἀριθμός τις τῶν ὑποτυπωδῶν ὀργάνων. Ἡ ἐξέλιξις ὅμως αὕτη, τὴν ὁποίαν τὰ πλεῖστα ὑποτυπώδη μαρτυροῦσιν, εἶνε περιωρισμένη, μὴ παραβιάζουσα τὰ ὅρια τοῦ εἴδους καὶ μὴ ὑπεμφαίνουσα ριζικὴν ἢ ὁπωσδήποτε βαθεῖαν μεταβολὴν αὐτοῦ.

(2) Αὐτόθ. σελ. 215.

ΛΑΪΚΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΓΙΑΝ ΓΡΑΦΗΝ

Η ΣΚΗΝΗ ΤΟΥ ΜΑΡΤΥΡΙΟΥ

Ἂς ἐπιστρέψωμεν τώρα εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ Θεοῦ. Σύμφωνα μὲ τὰ μέτρα, ποὺ μᾶς ἀναφέρει ἡ Ἁγία Γραφή, ἡ σκηνὴ τοῦ μαρτυρίου εἶχε μάκρος τριάντα πῆχες, πλάτος δέκα πῆχες καὶ ὕψος ἄλλαις δέκα. Ἐπὶ πλέον εἶχε καὶ δύο σειραῖς στύλους, ἐπάνω εἰς τοὺς ὁποίους ἐστηρίζοντο τὰ πολύτιμα ὑφάσματα καὶ σκεπάσματα, μὲ τὰ ὁποῖα ἦταν φτιασμένη. Εἴκοσι στύλους ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος καὶ εἴκοσι στύλους ἀπὸ τὸ ἄλλο. Ὅταν λοιπὸν ἐπαρατηροῦσες ἀπ' ἔξω τὴν σκηνήν, ἔβλεπες ἕνα μακρυνάρι μὲ τέσσεραις γωνίαις, ὀρθογώνιον παραλληλόγραμμον ὅπως θὰ ἔλεγαν οἱ μαθηματικοί, τοῦ ὁποίου οἱ δύο μακρύτερες πλευραῖς, ἴσαις ἡ μία μὲ τὴν ἄλλην, ἦσαν τριάντα πῆχες ἡ κάθε μία καὶ ἡ ἄλλαις δύο, ἡ μικρότεραις, ἀπὸ δέκα πῆχες.

Ἂν ἔμβωμεν τώρα μέσα εἰς τὴν σκηνήν, θὰ ἴδωμεν ὅτι ἦταν χωρισμένη εἰς δύο μέρη. Ἕνα μικρότερον, ποὺ ἐσχημάτιζεν ἕνα ἀληθινὸν τετράγωνον σχῆμα μέσα εἰς τὸ παραλληλόγραμμον ἐκεῖνο, καὶ ἕνα μεγαλύτερον, τὸ ὁποῖον συναντοῦσε κανεὶς ἀμέσως, εὐθὺς ὡς θὰ ἔμβαινεν εἰς τὴν σκηνήν. Τὸ μικρότερον, ποὺ εὑρίσκετο εἰς τὸ βαθύτερον μέρος τῆς σκηνῆς, ὠνομάσθη ἅγια ἁγίων καὶ τὸ μεγαλείτερον ποὺ ἦταν διπλάσιον ἀπὸ τὸ ἄλλο, ὠνομάσθη ἅγια. Τὰ ἅγια ἀπὸ τὰ ἅγια τῶν ἁγίων τὰ ἐχώριζεν ἕνα παραπέτασμα πολύτιμον, ποὺ ἦταν κλωσμένον καὶ ὑφασμένον μὲ τὰ πλέον ἀκριβὰ ὑλικά—«ἐξ ὑακίνθου καὶ πορφύρας καὶ κοκκίνου κεκλωσμένου καὶ βύσσου νενησμένης», ὅπως λέγει ἡ Γραφὴ (Ἐξόδ. κς' 31) καὶ ποὺ εἶχεν ἐπάνω του κεντημένα Χερουβίμ. Τὸ παραπέτασμα δὲ αὐτό, ποὺ ὀνομάζεται εἰς τὴν Γραφὴν «καταπέτασμα», ἐπειδὴ ἔπεφτεν ἀπὸ τὸ ἐπάνω μέρος τῆς σκηνῆς, ἀπὸ τὴν στέγην δηλαδή, ὅπως θὰ ἐλέγαμεν, ἕως κάτω τὸ δάπεδον τῆς σκηνῆς, ἦτο στηριγμένον ἐπάνω εἰς τέσσαρας ἐπιχρυσωμένους στύλους. Εἰς τὰ ἅγια τῶν ἁγίων ἦταν τοποθετημένη καὶ ἡ κιβωτὸς τοῦ μαρτυρίου, δὲν ἐπετρέπετο δὲ εἰς κανένα νὰ ἔμπῃ μέσα εἰς αὐτὰ παρὰ μόνον εἰς τὸν ἀρχιερέα τῶν Ἰουδαίων. Ἀλλὰ καὶ αὐτὸς δὲν ἐδικαιοῦτο νὰ ἐμβαίνῃ κάθε ἡμέραν καὶ ὁποτεδήποτε ἤθελεν, ἀλλὰ μόνον μιὰ φορὰ τὸν χρόνον, τὴν ἡμέραν ποὺ ἐξ ὀνόματος ὁλοκλήρου τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ προσέφερεν εἰς τὸν Θεὸν τὴν μεγάλην θυσίαν τοῦ ἐξιλασμοῦ. Τώρα τί ἐσήμαινε τὸ καταπέτασμα καὶ ἡ αὐστηρὰ ἀπαγόρευσις τοῦ νὰ ἐμβαίνῃ κανεὶς εἰς τὰ Ἅγια τῶν ἁγίων μᾶς τὸ ἐξηγεῖ αὐτὸ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον εἰς τὴν πρὸς Ἑβραίους ἐπιστολήν. «Τοῦτο δηλοῦντος τοῦ Πνεύματος τοῦ ἁγίου, μήπω πεφανερῶσθαι τὴν τῶν Ἁγίων ὁδόν» (Ἑβρ. θ' 8). Μὲ ἄλλα λόγια, τότε, ποὺ ὁ Θεὸς ὥριζε νὰ γίνῃ ἔτσι ἡ σκηνή Του καὶ ἀπέκλειε τόσον αὐστηρὰ εἰς ὅλους τὴν εἴσοδον εἰς τὰ Ἅγια τῶν ἁγίων, δὲν εἶχε φανερωθῆ ἀκόμη ὁ δρόμος ποὺ ὁδηγεῖ εἰς τὰ ἀληθινὰ Ἅγια, εἰς τὰ ἀχειροποίητα Ἅγια, εἰς τὸν Οὐρανὸν δηλαδὴ καὶ εἰς τὸν Παράδεισον. Ἦταν κλεισμένος, ἕως τὴν ἐποχήν, ποὺ ἦλθεν ὁ ἀληθινὸς καὶ αἰώνιος ἀρχιερεύς μας, ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ὁ ὁποῖος μιὰ γιὰ πάντα ἐμπῆκεν εἰς τὰ ἀληθινὰ Ἅγια καὶ ἄνοιξε μιὰ γιὰ πάντα τὸν δρόμον ποὺ ὁδηγεῖ τὸν καθένα μας εἰς τὸν Παράδεισον. Προτήτερα ἦταν ἕνα καταπέτασμα, ποὺ ἐμπόδιζεν εἰς τοὺς

ἀνθρώπους τὴν εἴσοδον εἰς τὸν Παράδεισον. Τῆς πόρταις τοῦ καταπετάσματος αὐτοῦ ἐφύλατταν χερουβὶμ δόξης, τὰ ὁποῖα εἰκονίζοντο καὶ ἐπάνω εἰς τὸ καταπέτασμα τῆς σκηνῆς. Μὰ ὅταν ὁ Χριστὸς προσέφερε τὴν ἀληθινὴν θυσίαν τοῦ ἐξιλασμοῦ, τὴν θυσίαν τοῦ αἵματός Του, τὸ καταπέτασμα αὐτὸ ἐσηκώθη καὶ ὁ δρόμος πρὸς τὸν Παράδεισον ἔμενεν ἐλεύθερος εἰς ὅλους καὶ ὁλάνοικτος. Γι' αὐτό, ἀδελφέ μου, τὴν στιγμὴν ποὺ παρέδωκεν ὁ Χριστὸς τὸ πνεῦμά Του εἰς τὰς χεῖρας τοῦ Πατρός Του, γι' αὐτὸ καὶ τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ τῶν Ἱεροσολύμων ἐσχίσθη ἀπὸ ἄνωθεν ἕως κάτω, ὅπως λέγει τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον. Ἐσχίσθη, γιατὶ τὸ καταπέτασμα αὐτὸ ἦταν τύπος καὶ εἰκὼν τοῦ ἄλλου καταπετάσματος, ποὺ ἐχώριζε τὸν Οὐρανὸν ἀπὸ τὴν γῆν καὶ τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ τὸν Παράδεισον. Ἐφ' ὅσον τὸ καταπέτασμα αὐτὸ ἔπεσε καὶ κατελύθη, καὶ τὸ ἄλλο ἐκεῖνο τὸ πάνινον, ποὺ ἦταν εἰκὼν καὶ τύπος του, ἐπόμενον ἦτο νὰ κουρελιασθῇ. Καὶ ἐξεκουρελιάσθη ἀκριβῶς τὴν ἴδια στιγμή, ποὺ προσέφερε τὴν θυσίαν του ὁ Μέγας Ἀρχιερεύς, ὁ Ἰησοῦς Χριστός. Καὶ μὲ τὸ σχίσιμον αὐτό, ποὺ δὲν τὸ ἐπερίμενε κανεὶς καὶ συνέπεσε μὲ τὴν στιγμὴν τοῦ θανάτου τοῦ Κυρίου μας, ἦταν σὰν νὰ ἔλεγεν ὁ Θεὸς εἰς ὅλους μας: Ἀπὸ τὴν στιγμὴν αὐτὴν τὸ καταπέτασμα ἐσηκώθη, ὁ δρόμος ἄνοιξε καὶ ἡ εἴσοδος εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ τὸν Παράδεισον εἶνε ἐλευθέρα.

Ἀρχιμ. † ΕΥΣΕΒΙΟΥ ΜΑΤΘΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΡΜΗΝΕΙΑ
ΕΙΣ ΤΗΝ Β' ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ ΕΠΙΣΤΟΛΗΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

8. «Λοιπὸν ἀπόκειταί μοι ὁ τῆς δικαιοσύνης στέφανος, ὃν ἀποδώσει μοι ὁ Κύριος ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ὁ δίκαιος κριτής, οὐ μόνον δὲ ἐμοί, ἀλλὰ καὶ πᾶσι τοῖς ἠγαπηκόσι τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ».

Λοιπὸν ἐπιφυλάσσεται εἰς ἐμὲ ὁ στέφανος ὁ ἀνήκων εἰς τὴν δικαιοσύνην καὶ τὴν ἀρετήν, τὸν ὁποῖον εἰς ἀνταμοιβὴν τῶν ἀγώνων μου θὰ μοῦ δώσῃ ὁ Κύριος, κατ' ἐκείνην τὴν μεγάλην καὶ ἐξαιρετικὴν ἡμέραν τῆς κρίσεως, ὁ δίκαιος κριτής. Ὄχι δὲ μόνον εἰς ἐμέ, ἀλλὰ καὶ εἰς ὅλους ὅσοι ἔχουσιν ἀγαπήσει τὴν ἔνδοξον ἐμφάνισίν Του.

«ἀπόκειται». Πρβλ. Κολοσ. α' 5. Ἔχει τεθῆ κατὰ μέρος καὶ φυλάσσεται ἀσφαλῶς. «Ἡτοίμασται» (Ἡσύχιος).

«ὁ τῆς δικαιοσύνης στέφανος». «Δικαιοσύνην πάλιν ἐνταῦθα τὴν καθόλου ἀρετήν φησιν» (Ζυγ.). Ὁ στέφανος, ὅστις ἀνήκει εἰς τὴν δικαιοσύνην· ὅστις ἀποκτᾶται διὰ τῆς δικαιοσύνης· ὁ βραβεύων τὴν δικαιοσύνην.

«ἀποδώσει». Ἀνταποκρίνεται πρὸς τὸ «ἀπόκειται». Τὸν ἀποκείμενον στέφανον, τὸν κερδηθέντα στέφανον καὶ ἀνήκοντα εἰς ἐμὲ θὰ μοὶ τὸν δώσῃ· τὸν φυλασσόμενον δι' ἐμὲ στέφανον θὰ μοὶ τὸν δώσῃ. Τονίζεται κυρίως ἐνταῦθα ἡ ἰδέα τοῦ δικαίου Κριτοῦ. «Ὅρα πῶς ὡς χρέος αὐτὸν ἀπαιτεῖ· οὐ γὰρ εἶπε δώσει μοι, ἀλλ' ἀποδώσει μοι, τουτέστι τὸν ἐποφειλόμενον, τὸν κεχρεωστημένον» (Οἰκ.).

«ὁ δίκαιος κριτής». «Ὁ δικαίᾳ κρίσει τὰς ἀνταποδόσεις ποιούμενος» (Ζυγ.).

«οὐ μόνον δ' ἐμοὶ ἀλλὰ καὶ πᾶσι». Ἐνθαρρύνει οὕτω τὸν Τιμόθεον καὶ «διανίστησιν αὐτόν, ὅτι, φησί, καί σοι ἀποδώσει» (Οἰκ.). Δεικνύει ὡσαύτως τὴν ἀγάπην καὶ τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ Παύλου ὑπὲρ πάντων τῶν ἐν πίστει ἀδελφῶν καὶ ὁμοφρόνων. Διότι, καθ' ἣν στιγμὴν σκέπτεται τὴν ἀμοιβήν, ἥτις ἀναμένει αὐτόν, ἐνθυμεῖται καὶ πάντας τοὺς πιστούς, ἐπιθυμῶν διαπύρως, ἵνα καὶ αὐτοὶ συμμετάσχωσι τῆς εὐδαιμονίας του.

«τοῖς ἠγαπηκόσι». Ὁ χρόνος ἐτέθη θεωρούμενος ἀπὸ τοῦ καιροῦ τῆς δευτέρας παρουσίας. Ὅσοι θὰ εὑρεθοῦν κατὰ τὴν δευτέραν παρουσίαν, ὅτι ἔχουσιν ἀγαπήσει **«τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ».** «Ἀγαπᾷ δὲ τοῦ δεσπότου τὴν ἐπιφάνειαν, ὁ τοῖς ἐκείνου νόμοις ἀκολουθῶν καὶ κατ' ἐκείνους πολιτευόμενος. Οὗτος γὰρ μετὰ χρηστῆς ἐλπίδος προσμένει τὸ θεῖον κριτήριον» (Θεοδώρ.). «Ὁ ἀγαπῶν αὐτοῦ πάντα πράξει ὥστε καὶ πρὸ ἐκείνης τῆς καθολικῆς γενέσθαι αὐτῷ τὴν μερικήν» (Χρυσ.) κατὰ τὸ Ἰωάν. ιδ' 23.

«ἐπιφάνεια» «λέγεται διὰ τὸ ἐπάνω φαίνεσθαι καὶ ἄνωθεν ἀνατέλλειν» (Χρυσ.).

9. «Σπούδασον ἐλθεῖν πρός με ταχέως».

Προσπάθησε νὰ ἔλθῃς πρὸς ἐμὲ γρήγορα.

Ἀπὸ τοῦ στίχου τούτου μέχρι τέλους τῆς ἐπιστολῆς ἐκτείνεται τὸ συμπέρασμα ἢ ὁ ἐπίλογος αὐτῆς. Ἐν αὐτῷ ὁ Παῦλος προσκαλεῖ τὸν μαθητήν του νὰ ἔλθῃ πρὸς συνάντησίν του τὸ ταχύτερον (στίχ. 9—13)· καὶ μεταδίδει εἰς αὐτὸν εἰδήσεις τινάς (στίχ. 14—18)· καὶ ἐπιτάσσει τοὺς ἀσπασμοὺς καὶ τὴν ἀποστολικήν του εὐλογίαν (στίχ. 19—22).

«Σπούδασον». Πᾶσαν προσπάθειαν κατάβαλε. «Βούλεται ἐλθεῖν τὸν Τιμόθεον πρὸς αὐτὸν διά τε τὸ μόνος εἶνε καὶ διὰ τὸ ποθεῖν ἴσως πρὸ τῆς τελευτῆς τινὰ αὐτῷ ἐντείλασθαι» (Οἰκ.).

«ταχέως». Διότι ἄλλως ἑπόμενον ἦτο νὰ μὴ προφθάσῃ ἐν τῇ ζωῇ τὸν Παῦλον.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ "ΖΩΗΣ,,

	Τιμὴ Δρχ.	Ταχ. Ἔσωτ.
Βιβλία ἀπολογητικὰ καὶ ἐπιστημονικὰ τοῦ κ. Π. Τρεμπέλα:		
1) Ἰησοῦς ὁ ἀπὸ Ναζαρέτ. Ἀνατρέπει ἀποδεικτικῶς τὰς κατὰ τῆς θεότητος τοῦ Κυρίου ἀντιρρήσεις καὶ βοηθεῖ σπουδαίως τοὺς ἀμφιβάλλοντας ἵνα μορφώσουν χριστιανικὰς πεποιθήσεις. ἄδετον	35	9
πανόδετον	55	11
δερμάτινον	75	14
2) Ἀπολογητικαὶ μελέται: Ἡ πίστις—Ὁ ὑλισμός. Ἀναιρεῖ τὰς κατὰ τῆς χριστιανικῆς πίστεως ἀντιρρήσεις τῶν ὀρθολογιστῶν καὶ ἀποδεικνύει ἐπιστημονικῶς τὴν σαθρότητα τῶν ὑλιστικῶν θεωριῶν. ἄδετον	13	9
πανόδετον	30	11
3) Μυστηριακαὶ Θρησκεῖαι καὶ Χριστιανισμός. Ἐν αὐταῖς ἐξετάζεται ἡ καταγωγή, ὁ χαρακτὴρ καὶ ἡ διδασκαλία τῶν ἀρχαίων μυστηριακῶν θρησκειῶν, ἰδιαιτέρως δὲ τοῦ Ὀρφισμοῦ καὶ τῶν Ἑρμαϊκῶν, διὰ νὰ καταδειχθῇ ὅτι ταῦτα οὐδεμίαν ἐπίδρασιν ἔσχον ἐπὶ τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ τῆς διδασκαλίας αὐτοῦ. ἄδετον	40	10
πανόδετον	60	12
4) Μασσωνισμός—Θεοσοφία. Ἐπὶ τῇ βάσει ἐπισήμων κειμένων ἐξετάζεται ἡ ἱστορία δύο μυστικῶν ὀργανώσεων, τοῦ Μασσωνισμοῦ καὶ τῆς Θεοσοφίας, ἤτοι ἡ ἱστορία των, αἱ ἀρχαὶ καὶ ἡ διδασκαλία των, ἡ σχέσις των πρὸς τὸν Χριστιανισμόν. ἄδετος	50	10
πανόδετος	70	13
δερμάτινος	90	13

ΕΠΙΚΑΙΡΑ

Ο ΘΕΣΜΟΣ ΤΗΣ ΝΗΣΤΕΙΑΣ

Τόσον διεβλήθη ἡ νηστεία—ἐλέγομεν εἰς τὸ προηγούμενον φύλλον—ἀπὸ τὴν μερίδα τῶν κοσμικῶν ἀνθρώπων, ποὺ εἶνε ἕτοιμοι νὰ ὑπακούσουν εἰς πᾶν ὅ,τι διατάσσει πᾶσα ἄλλη ψευδὴς θεότης, οὐχὶ ὅμως ὅ,τι παραγγέλλει ὁ ἀληθινὸς Θεός. Τόσον ὑπερεξῆρθη ἀπὸ ἄλλους, ποὺ περιώρισαν εἰς τὴν νηστείαν τὴν ὅλην χριστιανικὴν ἀρετήν. Ἀλλὰ διὰ τοῦτο χρειάζεται νὰ σημειώσωμεν ὀλίγα περὶ τοῦ θεσμοῦ τῆς νηστείας, τὴν ὁποίαν ἡ χριστιανικὴ διδασκαλία ὁρίζει, καὶ περὶ τοῦ σκοποῦ εἰς τὸν ὁποῖον αὕτη ἀποβλέπει.

Χωρὶς ν' ἀνατρέξῃ κανεὶς εἰς τοὺς χρόνους τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, ἀρκεῖ ν' ἀναγνώσῃ ἁπλῶς τοὺς περὶ νηστείας λόγους τοῦ Κυρίου: «Ὅταν δὲ νηστεύητε, μὴ γίνεσθε ὥσπερ οἱ ὑποκριταὶ σκυθρωποί κλπ»· καὶ: «ὅπως μὴ φανῆς τοῖς ἀνθρώποις νηστεύων, ἀλλὰ τῷ πατρί σου τῷ ἐν τῷ κρυπτῷ καὶ ὁ πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ ἀποδώσει σοι ἐν τῷ φανερῷ» (Ματθ. 6. 16—18). Μόνη, λοιπόν, ἡ ἀνάγνωσις τῶν λόγων τούτων τοῦ Κυρίου πείθει πάντα εἰλικρινῆ καὶ ἀπροκατάληπτον ἄνθρωπον, ὅτι ὁ Κύριος ὁρίζει τὴν νηστείαν ὡς θεσμὸν καὶ ἐντολὴν διὰ τοὺς ὀπαδούς Του. Διότι κανεὶς νομοθέτης δὲν καθορίζει τὸν τρόπον τῆς ἐφαρμογῆς νόμου ἀνυπάρκτου, οὐδὲ ὑπόσχεται ἀμοιβὴν καὶ ἀνταπόδοσιν, ἐὰν δὲν πρόκηται περὶ πράξεως ἀξιομίσθου. Τὸ ὅτι δὲ εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ ὄρους ὁμιλίαν Του συνέδεσε τὴν νηστείαν μετὰ τῆς προσευχῆς καὶ ἐλεημοσύνης, αἱ ὁποῖαι ἀνυποκρίτως καὶ εἰλικρινῶς ἐφαρμοζόμεναι εἶνε τὰ κατ' ἐξοχὴν δείγματα τῆς θρησκευτικῆς ζωῆς, ἀποδεικνύει ὅτι θεωρεῖ καὶ τὴν νηστείαν ἀρετὴν ἀξιόλογον. Τὸ παράδειγμα ἄλλως τε αὐτοῦ τοῦ Κυρίου, ὁ ὁποῖος ἐνήστευσε τεσσαράκοντα ἡμέρας, καθὼς καὶ τὸ παράδειγμα τῶν πρώτων Χριστιανῶν καὶ τοῦ ἀποστόλου Παύλου, οὐδεμίαν περὶ τούτου ἀφίνουν ἀμφιβολίαν. Διότι ὁ μὲν ἱερὸς εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς βεβαιώνει εἰς τὰς Πράξεις, ὅτι οἱ πρῶτοι Χριστιανοὶ εἰς τὰς σοβαρωτέρας περιστάσεις, ὅπως ἦτο ἡ ἐνέργεια ἱεραποστολῶν καὶ ἡ χειροτονία νέων ποιμένων, συνέδεον μετὰ τῆς νηστείας τὰς διὰ τὸ ἱερὸν τοῦτο ἀξίωμα καὶ ἔργον προσευχάς των: «νηστεύσαντες καὶ προσευξάμενοι», ἢ «προσευξάμενοι μετὰ νηστειῶν, παρέθεντο αὐτοὺς τῷ Κυρίῳ» (Πράξ. 13. 3 καὶ 14. 23). Ὁ δὲ θεῖος Παῦλος γράφων πρὸς τοὺς Κορινθίους συνδέει πᾶσαν ἄλλην ἐγκράτειαν μετὰ τοῦ «σχολάζειν τῇ νηστείᾳ καὶ τῇ προσευχῇ» (1 Κορ. 7. 5).

Ἐσημειώσαμεν δὲ καὶ εἰς τὸ προηγούμενον φύλλον ὅτι ἡ ἰατρικὴ ἔρχεται ἐκ τῶν ὑστέρων νὰ διακηρύξῃ καὶ ὡς ἐπιβεβλημένον ὑγιεινὸν μέτρον τὴν πρὸ τόσων αἰώνων καθιερωθεῖσαν ὑπὸ τῆς θρησκείας νηστείαν. Τὴν θεωρεῖ ὡς ἀποβολὴν ἐκ τοῦ ὀργανισμοῦ τῶν δηλητηριωδῶν τοξινῶν, τὰς ὁποίας δημιουργεῖ ἡ κρεωφαγία, ὡς καθαρισμὸν καὶ ἀνάπαυσιν τοῦ ὀργανισμοῦ. Οἱ δὲ νεώτεροι βιολόγοι ἐχαρακτήρισαν ὡς ἐξ ἐνστίκτου σοφὸν μέτρον, διὰ τὸν καθαρισμὸν τῶν χυμῶν καὶ τοῦ αἵματος τοῦ ἀνθρώπου, τὴν ἀπ' ἀρχαιοτάτων χρόνων ἐφαρμογὴν τῆς νηστείας ὑπὸ τῶν ἀνατολικῶν καὶ τῶν μεσογειακῶν λαῶν (Αἰγυπτίων, Ἑλλήνων, Ρωμαίων). Ἀλλὰ ταῦτα πάντα ἀποδεικνύουν, ὅτι ἡ χριστιανικὴ θρησκεία γνωρίζει νὰ προσαρμόζῃ θαυμαστῶς τοὺς θεσμούς της πρὸς τὰς ἀπαιτήσεις τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, καθ' ὃν χρόνον διὰ τῶν θεσμῶν τούτων ζητεῖ κυρίως νὰ ἐξυπηρετήσῃ πνευματικὰς τοῦ Χριστιανοῦ ἀνάγκας καὶ νὰ ἀναπτύξῃ ἀπαραιτήτους ἀρετάς.

Ἀλλ' εἶνε ἄξιον προσοχῆς, ὅτι ἡ φιλανθρωποτάτη χριστιανικὴ θρησκεία, τὴν ὁποίαν ὅλως ἀνοήτως οἱ θεοποιοῦντες τὴν κοιλίαν κατηγοροῦν, ὅτι διὰ τῆς νηστείας καταδικάζει δῆθεν τὸ σῶμα, οὐδέποτε ἐπέβαλε τὴν νηστείαν ὡς ἐντολὴν μὴ ἐπιδεχομένην ἐξαίρεσιν. Ἐξαρτᾷ τὴν νηστείαν ἀπὸ τὴν σωματικὴν ἑκάστου Χριστιανοῦ ἀντοχήν· διότι ὁ δίκαιος Νομοθέτης, ὁ δημιουργὸς τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος Πατήρ, δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ θέσῃ ἐπὶ τῶν τέκνων Του φορτίον δυσβάστακτον ἢ ἀβάστακτον. Διὰ τοῦτο ἐνωρίτατα ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ, διὰ τοῦ ξθ' κανόνος τῶν ἁγίων Ἀποστόλων, ἐπαναλαμβάνει μὲν τὸν περὶ νηστείας νόμον κατὰ τὴν «ἁγίαν τεσσαρακοστὴν τοῦ Πάσχα, ἢ Τετράδα ἢ Παρασκευήν», ἀλλὰ προσθέτει ἀμέσως «ἐκτὸς εἰ μὴ δι' ἀσθένειαν σωματικὴν ἐμποδίζοιτο». Ἐπιγραμματικώτατα δὲ ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ θεολόγος λέγει περὶ τούτου: «Ἡμεῖς τῇ δυνάμει τὴν νηστείαν συνεμετρήσαμεν, εἰ καί τινας ἄττειν (δηλαδὴ νὰ προχωροῦν ὁρμητικῶς πρὸς τὴν νηστείαν) ὁ ζῆλος πείθει καὶ ὑπὲρ δύναμιν». Ὁ δὲ ἅγιος Κύριλλος Ἱεροσολύμων γράφει: «Μὴ καταφρόνει τῶν ἐσθιόντων καὶ διὰ τὴν τῶν σωμάτων ἀσθένειαν μεταλαμβανόντων (τροφῆς μὴ νηστησίμου)· μηδὲ ψέγε τοὺς ὀλίγῳ οἴνῳ χρωμένους διὰ τὸν στόμαχον καὶ τὰς πυκνὰς ἀσθενείας, καὶ μήτε αὐτοὺς ὡς ἁμαρτωλοὺς κατακρίνῃς».

Ἀλλ' ἀκόμη σαφέστερα καὶ ἀναλυτικώτερα εἶνε ὅσα περὶ τοῦ αὐτοῦ ζητήματος γράφει ὁ Μέγας Βασίλειος, τὰ ὁποῖα παραθέτομεν ἐν μεταφράσει: «Διὰ μὲν τὰ πάθη τῆς ψυχῆς ἓν μέτρον ἐγκρατείας ὑπάρχει, καὶ τοῦτο εἶνε ἡ πλήρης ἀποξένωσις ἀπὸ πᾶν ὅ,τι ὁδηγεῖ εἰς τὴν καταστρεπτικὴν ἡδονὴν τῆς ἁμαρτίας. Διὰ τὰς τροφὰς ὅμως δὲν ἰσχύει τοῦτο, ἀλλ' ὅπως αἱ ἀνάγκαι τῶν ἀνθρώπων εἶνε διάφοροι, ἀναλόγως πρὸς τὴν ἡλικίαν καὶ τὸ ἐπάγγελμα καὶ τὴν ἕξιν τοῦ σώματος, οὕτω λοιπὸν καὶ τὸ μέτρον καὶ ὁ τρόπος τῆς χρήσεως τῶν τροφῶν εἶνε διάφορος· ὥστε εἶνε ἀδύνατον νὰ περιλάβῃ κανεὶς ὅλους εἰς ἕνα κανόνα». Ἀφίνει δὲ ὁ Μ. Βασίλειος εἰς τοὺς ἁρμοδίους πνευματικοὺς «τὴν τῶν ἀρρώστων παραμυθίαν ἐκ τῶν βρωμάτων, ἢ τὴν τοῦ ἄλλως κεκμηκότος ἐπὶ συντόνοις ἔργοις, ἢ καὶ τὴν τοῦ παρασκευαζομένου πρὸς κάματον, οἷον ὁδοιπορίας, ἢ τινος ἄλλου τῶν ἐπιπόνων». Καὶ ἀλλαχοῦ ὁ ἴδιος:

«Αἱ μὲν ἀρεταί, ἐπειδὴ εἶνε κατορθώματα τῆς ψυχῆς μόνης, ἐνομοθετήθησαν ὁμοίως δι' ὅλους· ὅπως ἡ πραότης, ἡ ἐπιείκεια, ἡ ταπεινοφροσύνη, ἡ ἀγαθωσύνη, ἡ φιλαδελφία, τὸ ἄδολον, ἡ φιλαλήθεια, ἡ συμπάθεια, ἡ ἡμερότης, ἡ φιλανθρωπία..... Ἡ δὲ ἐγκράτεια θὰ μετρηθῇ ἀναλόγως πρὸς τὴν δύναμιν ἑκάστου σώματος, ὥστε οὔτε ὀλιγώτερον τῆς δυνάμεώς του νὰ ἐγκρατεύεται, οὔτε νὰ ἐκτείνεται ὑπὲρ δύναμιν. Καὶ τοῦτο δὲ πρέπει νὰ ἐξετάζωμεν, ἵνα μὴ διὰ τῆς ἀμέτρου ἐγκρατείας καταλύωμεν τὴν δύναμιν τοῦ σώματος καὶ οὕτω τὸ καταστήσωμεν ἀνίκανον νὰ ἐργάζεται καὶ νὰ φέρῃ εἰς πέρας σπουδαῖα ἔργα. Διότι, ὅταν ὁ Θεὸς ἐδημιούργησε τὸν ἄνθρωπον, δὲν τὸν ἠθέλησεν ἀργὸν καὶ ἀκίνητον, ἀλλ' ἐνεργητικὸν εἰς τὰ καθήκοντα.....Πρέπει λοιπὸν νὰ μὴ εἰσάγῃ κανεὶς οὐδὲν νέον καὶ ἀντίθετον πρὸς τὴν φύσιν καὶ τοὺς ὅρους τοῦ εὐεργέτου τῆς φύσεως, ἀλλὰ νὰ ἐμμένῃ εἰς αὐτοὺς καὶ νὰ ἔχῃ τὸ σῶμα κατάλληλον πρὸς ἐργασίαν καὶ δρᾶσιν καὶ μὴ παραλυόμενον ἀπὸ τὴν ἀμετρίαν καὶ τὴν ὑπερβολήν».

ΚΥΡΙΑΚΗ 24 ΜΑΡΤΙΟΥ

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

(Κυρ. Β' Νηστειῶν, Μάρκ. β' 1—12)
Βλέπε Καινὴν Διαθήκην, ἔκδοσιν «Ζωῆς», σελ. 108.

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

(Κυρ. Β' Νηστειῶν, Ἑβρ. α' 10—β' 3)
Βλέπε Καινὴν Διαθήκην, ἔκδοσιν «Ζωῆς», σελ. 638.

ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ ΕΚ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

Ἡ φύσις καὶ ὁ Δημιουργός της.

Τὰ ἀναρίθμητα σώματα τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἡ γῆ ὀφείλουν τὴν ὕπαρξίν των εἰς τὸν Θεόν. Τὴν μεγάλην αὐτὴν ἀλήθειαν ἐκφράζει ποιητικῶς ὁ Δαβὶδ μὲ τοὺς λόγους ποὺ ἀναφέρει ἡ σημερινὴ τοῦ ἀποστόλου περικοπή. «Κατ' ἀρχάς», λέγει, «Σύ, Κύριε, τὴν γῆν ἐθεμελίωσας καὶ ἔργα τῶν χειρῶν Σού εἰσιν οἱ οὐρανοί».

Ὦ! Μήπως εἶνε δύσκολον νὰ τὸ καταλάβῃ κανείς, ὅταν ἔχῃ καλὴν διάθεσιν καὶ σκέπτεται σοβαρῶς; Ἰδού, τριγύρω μας μία δημιουργία ποὺ μᾶς κινεῖ τὸν θαυμασμὸν καὶ τὴν ἔκπληξιν. Ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος, ἡ γῆ μὲ τὰς θαυμασίας καλλονάς της, μὲ τὸ φῶς καὶ τὸν ἀέρα καὶ τὰς πηγάς της, μὲ τὰ ζῷα καὶ τὰ φυτά της, μὲ τὴν ἀδιάκοπον καὶ ἰλιγγιώδη κίνησίν της. Ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος, γύρω ἀπὸ τὴν γῆν, ἀναρίθμητον πλῆθος οὐρανίων σωμάτων, ὄγκοι τεράστιοι εἰς ἀποστάσεις ἰλιγγιώδεις, ποὺ κινοῦνται καὶ αὐτοὶ μὲ τόσην ἀκρίβειαν καὶ ἁρμονίαν.

Ἀσφαλῶς, θὰ εἶνε ἀστεῖον νὰ ἰσχυρισθῇ κανείς, ὅτι ὅλα αὐτὰ μόνα των ἐδημιουργήθησαν καὶ ὅτι κατὰ τύχην προῆλθεν ὁ μεγαλοπρεπὴς καὶ ἁρμονικὸς αὐτὸς κόσμος μὲ τὴν ποικιλίαν τῶν εἰδῶν καὶ μὲ τὴν σκοπιμότητα καὶ ἀκρίβειαν τῶν φυσικῶν νόμων· ὅπως, ἀκριβῶς, εἶνε ἀδύνατον νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι χιλιάδες μουσικῶν ὀργάνων, χωρὶς νὰ κατεσκευάσθησαν ἀπὸ κανένα, παίζουν μόνα των μίαν συναυλίαν μὲ καταπληκτικὴν ἁρμονίαν καὶ ὅτι κατὰ τύχην ἡ ἁρμονία αὐτὴ ἐπαναλαμβάνεται συνεχῶς, χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ μουσικὸς συνθέτης!! Διὰ τοῦτο διακεκριμένοι ἐπιστήμονες, καὶ παλαιότεροι καὶ σύγχρονοι, οἱ ὁποῖοι ἐξετάζουν τὰ μεγαλεῖα τῆς φύσεως, διακηρύττουν, ὅτι τὸ σύμπαν ἔχει τὸν Δημιουργόν του καὶ ὅτι, ὅσῳ περισσότερον ἐρευνοῦν τὰ τοῦ κόσμου, τόσῳ καὶ ὁ θαυμασμός των πρὸς τὴν δύναμιν καὶ τὴν σοφίαν τοῦ Θεοῦ γίνεται μεγαλύτερος.

Διὰ τοῦτο δὲν πρέπει νὰ δίδωμεν προσοχὴν εἰς τὰς ἀνοησίας ἐκείνων ποὺ πλαστογραφοῦν τὴν ἀληθινὴν ἐπιστήμην καὶ προσπαθοῦν νὰ διαδώσουν ὅτι ὁ κόσμος εἶνε ἀποτέλεσμα τύχης τυφλῆς. Ἀπὸ τὰ δημιουργήματα τοῦ Θεοῦ ἂς λαμβάνωμεν καθημερινῶς ἀφορμὴν διὰ νὰ θαυμάζωμεν τὸ ἄπειρον μεγαλεῖόν Του. Καὶ ἂς ἐπαναλαμβάνωμεν καὶ ἡμεῖς τοὺς λόγους τοῦ Δαβίδ, «ὡς ἐμεγαλύνθη τὰ ἔργα Σου, Κύριε, πάντα ἐν σοφίᾳ ἐποίησας».

Οἱ ἐχθροὶ τοῦ Χριστοῦ.

Ποῖον θὰ εἶνε τὸ τέλος τῶν ἐχθρῶν τοῦ Χριστοῦ, προλέγει προφητικῶς ὁ Δαβὶδ καὶ ἐπαναλαμβάνει ὁ ἀπόστολος Παῦλος εἰς τὴν σημερινὴν περικοπὴν τῆς ἐπιστολῆς του. Τί λέγει ὁ Δαβίδ; Ὅτι ὁ Πατὴρ ὁ οὐράνιος εἶπε πρὸς τὸν Υἱὸν Αὐτοῦ τὸν μονογενῆ, τὸν ἐνανθρωπήσαντα δι' ἡμᾶς· «Κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου». Προσκαλεῖ τὸν Υἱόν Του νὰ λάβῃ πλησίον Του τὴν θείαν δόξαν καὶ ἐξουσίαν, καὶ βεβαιώνει συγχρόνως ὅτι τοὺς ἐχθροὺς τοῦ Χριστοῦ θὰ τοὺς θέσῃ ὑπὸ τοὺς πόδας Του νικημένους, καὶ ταπεινωμένους θὰ τοὺς παραδώσῃ εἰς τὴν ἐξουσίαν τῆς δικαίας κρίσεώς Του.

Καὶ μήπως δὲν ἤρχισε νὰ πραγματοποιῆται τοῦτο ἐπακριβῶς, ὅταν ἀκόμη ὁ Κύριος ὡς ἄνθρωπος εὑρίσκετο εἰς τὴν γῆν; Νήπιον ἦτο ἀκόμη, καὶ ὁ βασιλεὺς Ἡρώδης ἐπεδίωξε νὰ τὸν φονεύσῃ. Ἀλλὰ καὶ ἔπειτα, οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ φαρισαῖοι καὶ οἱ ἄλλοι ἄρχοντες τῶν Ἰουδαίων τὰ πάντα ἐμηχανεύθησαν διὰ νὰ Τὸν ἐξοντώσουν. Πρὸς στιγμὴν μάλιστα ἐφάνη ὅτι ὑπερίσχυσαν. Διότι ἐπέτυχον νὰ Τὸν καταδικάσουν εἰς θάνατον καὶ νὰ Τὸν σταυρώσουν. Ἐν τούτοις ὅλοι αὐτοὶ κατῃσχύνθησαν, χωρὶς νὰ εἰμπορέσουν νὰ πραγματοποιήσουν τὰ σχέδιά των. Διότι ὁ Κύριος εἶνε Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, καὶ διὰ τοῦτο καὶ τὸν θάνατον ἐνίκησε καὶ ἐκ νεκρῶν ἀνέστη καὶ κατετρόπωσε τοὺς ἐχθρούς Του, οἱ ὁποῖοι εὑρίσκονται τώρα νικημένοι καὶ ὑπόδικοι ἐνώπιον τῆς θείας δικαιοσύνης Του.

Μὴ ἀμφιβάλλῃς λοιπόν, ἀγαπητὲ ἀναγνῶστα, ὅτι αὐτὸ θὰ γίνεται πάντοτε μὲ ἐκείνους ποὺ τολμοῦν νὰ πολεμήσουν τὸν Κύριόν μας Ἰησοῦν. Εἰς πᾶσαν ἐποχὴν εἶνε βεβαίως πολλοὶ οἱ ἐχθροί Του. Διότι καὶ μετὰ τὴν Ἀνάστασίν Του τόσους καὶ τόσους ὁ διάβολος ἐπεστράτευσε καὶ ἐπιστρατεύει διὰ νὰ ἐκριζώσουν τὴν πίστιν ἀπὸ τὰς ψυχὰς τῶν χριστιανῶν, διὰ ν' ἀφανίσουν τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ καὶ νὰ σβύσουν τὸ Ὄνομά Του. Μήπως καὶ σήμερον δὲν γίνεται τόσος ἀγὼν ἐναντίον τῆς πίστεώς μας;

Ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ πτοούμεθα. Ἐκεῖνος, εἰς τὸν Ὁποῖον πιστεύομεν, εἶνε Θεὸς ἀληθινός. Διὰ τοῦτο κανεὶς ἐχθρὸς δὲν θὰ ὑπερισχύσῃ, ὁσονδήποτε ὠργανωμένος καὶ ἰσχυρὸς καὶ ἂν εἶνε, ἔστω καὶ ἂν φαίνεται πρὸς στιγμὴν ὅτι ἡ χριστιανικὴ ἀλήθεια κινδυνεύει. Ἡμεῖς ἂς φροντίζωμεν μόνον νὰ κρατῶμεν εἰς τὰς ψυχάς μας τὴν πίστιν πρὸς τὸν Σωτῆρα. Καὶ ἂς εἴμεθα βέβαιοι, ὅτι ὅσοι πολεμοῦν τὸν Κύριον, ὁ ἕνας μετὰ τὸν ἄλλον θὰ πίπτουν καὶ θὰ σβύνῃ τὸ ὄνομά των, καθ' ὃν χρόνον ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ πίστις θὰ νικᾷ πάντοτε καὶ θὰ θριαμβεύῃ.

Ἡ σπουδαιότης τοῦ ζητήματος.

Διὰ μέσου ἀγγέλων εἶχε δώσει ὁ Θεὸς εἰς τὸν Μωϋσῆν καὶ τὸν λαὸν τῶν Ἑβραίων τὸν νόμον Του· δι' αὐτοῦ δὲ ὑπέσχετο εἰς τοὺς Ἰουδαίους πρὸ παντὸς ὑλικὰ ἀγαθὰ διὰ τὴν παροῦσαν ζωήν, ἐὰν θὰ ὑπήκουον, καὶ ἐπιστροφὴν εἰς τὴν πατρίδα των, τὴν γῆν Χαναάν. Παρατηροῦμεν δὲ εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν Ἰσραηλιτῶν, ὅτι μὲ μεγάλην αὐστηρότητα ἐτιμωρήθησαν ὅσοι παρήκουσαν εἰς τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἂν οἱ παραβάται τοῦ νόμου ἐκείνου ἐτιμωροῦντο, πῶς πλέον θὰ δικαιολογηθῶμεν ἡμεῖς οἱ χριστιανοὶ διὰ τὴν παράβασιν τοῦ νέου νόμου, ποὺ μᾶς ἔδωκεν ὁ Χριστός, καὶ

ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ Η "ΖΩΗ,,

ΣΥΝΤΑΚΤΑΙ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ
ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ
ΙΓΝΑΤΙΟΣ ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΣ
ΠΑΝΑΓ. ΤΡΕΜΠΕΛΑΣ.
ΔΗΜ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ..... ΔΡΑΧ. 20
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: ΣΕΛ. 4 ἢ ΔΟΛ. 1

Ἐπιστολαὶ καὶ συνδρομαὶ πρὸς κ. ΙΩΑΝ. Κ. ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΝ Ἱπποκράτους 189

Ἱδρυτής: Ἀρχιμ. ΕΥΣΕΒΙΟΣ ΜΑΤΘΟΠΟΥΛΟΣ († 1929)
Συντάκτης: Ἀρχιμ. ΔΙΟΝ. ΦΑΡΑΖΟΥΛΗΣ († 1920)

πῶς θὰ ἀποφύγωμεν τὴν καταδίκην, ἐὰν ἀμελήσωμεν διὰ τὴν σωτηρίαν μας; «Πῶς ἡμεῖς ἐκφευξόμεθα, τηλικαύτης ἀμελήσαντες σωτηρίας.

Διότι δὲν πρόκειται τώρα περὶ ὑλικῶν ἀγαθῶν καὶ περὶ ἐπιγείου πατρίδος. Ἀλλὰ πρόκειται περὶ ἀγαθῶν πνευματικῶν καὶ αἰωνίων, τὰ ὁποῖα εἶνε ἀνεκτίμητα καὶ ἀφάνταστα. Πρόκειται περὶ σωτηρίας τῆς ἀθανάτου ψυχῆς, σωτηρίας δὲ ἀπὸ τὸν θάνατον τὸν αἰώνιον. Πρόκειται περὶ κληρονομίας τῆς ἐπουρανίου πατρίδος μας, ὅπου θὰ ζήσωμεν ὅλους τοὺς αἰῶνας τοῦ μέλλοντος;»

Ἰδιαιτέρως δὲ πρέπει νὰ προσέξωμεν ὅτι διὰ τὴν αἰώνιον αὐτὴν σωτηρίαν δὲν ὁμιλεῖ πρὸς ἡμᾶς ὁ Θεὸς διὰ μέσου ἀγγέλων, ἀλλ' ἀπ' εὐθείας διὰ τοῦ μονογενοῦς Αὐτοῦ Υἱοῦ, τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Διότι Αὐτὸν ἀπέστειλεν εἰς τὸν κόσμον, διὰ νὰ μᾶς καλέσῃ εἰς τὴν αἰώνιον σωτηρίαν· δι' Αὐτοῦ τώρα μᾶς ἔδωκε τὸν τέλειον τοῦ Εὐαγγελίου νόμον. Καὶ χάριν ἡμῶν ἐδέχθη νὰ ἴδῃ τὸν Υἱόν Του τὸν ἀγαπητὸν κρεμασμένον ἐπάνω εἰς τὸν σταυρόν, διὰ νὰ ἐξασφαλίσῃ εἰς ἡμᾶς τὴν αἰώνιον σωτηρίαν. Ποίαν, λοιπόν, δικαιολογίαν θὰ ἔχωμεν κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς κρίσεως, ἐὰν ἀδιαφορήσωμεν διὰ τὴν τόσην ἀγάπην τοῦ Θεοῦ πρὸς ἡμᾶς, ἐὰν περιφρονήσωμεν τὸν νόμον Του καὶ τὰς ἐντολάς Του, ἐὰν δὲν φροντίσωμεν καὶ δὲν ἐργασθῶμεν διὰ τὴν κληρονομίαν τῶν ἀγαθῶν Του; Μία τοιαύτη ἀμέλεια καὶ ἀδιαφορία θὰ εἶνε τὸ μεγαλύτερον ἀδίκημα καὶ ἔγκλημα κατὰ τῆς ψυχῆς μας, κατὰ τῆς σωτηρίας μας, κατὰ τοῦ μέλλοντός μας τοῦ αἰωνίου.

ΣΤΗΛΗ ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΓΟΝΕΙΣ

Η ΟΔΟΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΝ

Εἰς τὴν σειρὰν τῶν διαφόρων χριστιανικῶν καθηκόντων ἀναμφιβόλως κατέχει θέσιν σπουδαιοτάτην ὁ ἐκκλησιασμός. Δὲν εἰμπορεῖ νὰ ἐννοηθῇ χριστιανός, χωρὶς νὰ μετέχῃ εἰς τὴν ἐν τῷ ναῷ λατρείαν πρὸς τὸν Θεόν. Καὶ δὲν εἰμπορεῖ νὰ θεωρηθῇ ἐπαρκὴς ἡ ἀνατροφὴ καὶ παιδαγωγία, ὅταν δὲν δεικνύῃ εἰς τὸ παιδὶ τὴν ὁδὸν πρὸς τὴν ἐκκλησίαν. Ἐὰν ὁ ἐκκλησιασμὸς εἶνε καθῆκον οὐσιῶδες δι' ὅλους, τὸ καθῆκον αὐτὸ πρέπει νὰ τὸ διδάξωμεν ἐνωρὶς καὶ εἰς τὰ παιδιά.

Δυστυχῶς, ὑπάρχουν γονεῖς ποὺ νομίζουν ὅτι δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ ἐκκλησιάζεται τὸ παιδί. Ὅταν μεγαλώσῃ, λέγουν, ἔχει καιρὸν νὰ μάθῃ καὶ τὸ καθῆκον αὐτό. Ἀλλ' ἡ γνώμη αὐτὴ εἶνε ἐντελῶς ἐσφαλμένη. Ἐκτὸς τοῦ ὅτι ὁ ἐκκλησιασμὸς εἶνε ὑποχρέωσις καὶ διὰ τοὺς μικρούς, ἐπὶ πλέον πρέπει νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν ὅτι ἐκεῖνα τὰ καθήκοντα μανθάνει ὁ ἄνθρωπος εὐκολώτερον καὶ ἀσφαλέστερον, ὅσα ἀρχίζει νὰ μανθάνῃ ἀπὸ τὴν παιδικὴν ἡλικίαν. Ἐὰν δὲ ἡ παιδικὴ ἡλικία, ἡ περισσότερον εὐάγωγος, δὲν γνωρίσῃ τὸν ναὸν καὶ τὰς ἱερὰς τελετάς, θὰ εἶνε πολὺ δύσκολον ἔπειτα νὰ ὁδηγήσωμεν τὸν νέον ἢ τὴν νέαν εἰς τὸ καθῆκον αὐτό.

Διὰ τοῦτο πρέπει ἐξ ἀρχῆς νὰ συνειθίσουν οἱ γονεῖς τὰ τέκνα των εἰς τὸν ἐκκλησιασμόν. Πῶς θὰ τὸ κατορθώσουν; Καὶ ἐδῶ τὸ παράδειγμα παίζει τὸν μεγαλύτερον ρόλον. Διότι δὲν εἶνε ἀρκετὸν νὰ συμβουλεύετε τὰ παιδιά σας καὶ νὰ τὰ στέλλετε μόνα των ἢ μὲ τὴν συνοδείαν ὑπηρετρίας εἰς τὸν ναόν. Πρέπει σεῖς οἱ ἴδιοι οἱ γονεῖς νὰ δείξετε μὲ τὸ παράδειγμά σας ὅτι ἐκτιμᾶτε τὸ καθῆκον αὐτό. Ἄλλως τε, τί ὡραιότερον ἀπὸ τὸ νὰ βλέπῃ κανεὶς τὴν οἰκογένειαν ὁλόκληρον, γονεῖς καὶ παιδιὰ νὰ πορεύωνται ἐν ὁμονοίᾳ εἰς τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ; Ἐκεῖ δέ, πάλιν, τὰ παιδιὰ θὰ κάμουν ὅ,τι θὰ ἴδουν εἰς τοὺς γονεῖς των. Ἐὰν αὐτοὶ στέκουν μὲ εὐλάβειαν, ἐὰν ἀκούουν μὲ προσοχήν, ἐὰν παραμένουν μέχρι τέλους τῆς Λειτουργίας, καὶ τὰ παιδιὰ θὰ μιμηθοῦν τὸ παράδειγμά των εὐκόλως. Πρὸς τοῦτο, ὅμως, πρέπει νὰ ἔχετε τὰ παιδιά σας πλησίον σας. Μὴ τὰ ἀφίνετε νὰ γυρίζουν ἐλεύθερα ἐντὸς τοῦ ναοῦ, οὔτε νὰ ἐξέρχωνται καὶ νὰ εἰσέρχωνται, οὔτε νὰ γελοῦν ἢ συνομιλοῦν μὲ ἄλλα παιδιά. Διὰ τὴν συμπεριφορὰν αὐτὴν τῶν παιδιῶν θὰ εἶσθε ὑπεύθυνοι σεῖς οἱ γονεῖς. Ἐὰν δὲ δὲν φροντίσετε νὰ τὰ διορθώσετε, τὰ παιδιὰ θὰ κακοσυνειθίσουν, ὥστε, ὅταν πηγαίνουν εἰς τὸν ναόν, νὰ μὴ σέβωνται οὔτε τὸν τόπον, οὔτε ὅσα λέγονται καὶ τελοῦνται ἐκεῖ.

Πρέπει ἀκόμη νὰ σημειώσωμεν, ὅτι ὁ ἐκκλησιασμὸς πρέπει νὰ εἶνε τακτικός. Μόνον ἔτσι θὰ συνειθίσῃ τὸ παιδὶ εἰς τὸ καθῆκον αὐτό. Ὅπως δὲν πρέπει νὰ λείπῃ ἀπὸ τὸ σχολεῖόν του, ἐὰν θέλῃ νὰ μάθῃ γράμματα, παρομοίως δὲν πρέπει ν' ἀπουσιάζῃ ἀπὸ τὴν θείαν Λειτουργίαν τῆς Κυριακῆς χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ σοβαρὸς λόγος. Πολλοὶ γονεῖς, μὲ τὴν ἰδέαν ὅτι τὸ παιδὶ θὰ κρυώσῃ ἢ θὰ κουρασθῇ, καὶ ἄλλοτε μὲ τὴν δικαιολογίαν ὅτι ἔχει ἀνάγκην ν' ἀναπαυθῇ κατὰ τὴν Κυριακὴν ἢ νὰ ὑπάγῃ εἰς ἐκδρομὴν ἢ νὰ ἀσχοληθῇ εἰς κάποιαν ἔκτακτον ἐργασίαν, ἐμποδίζουν οἱ ἴδιοι τὰ παιδιά των ἀπὸ τὸν ἐκκλησιασμόν. Κατ' αὐτὸν δὲ τὸν τρόπον, τὰ διδάσκουν νὰ μὴ δίδουν σημασίαν εἰς τὸ καθῆκον αὐτό.

Τί ἀποδεικνύουν οἱ γονεῖς αὐτοί; Ὅτι δὲν ἔχουν καταλάβει πόσην σημασίαν ἔχει ὁ ἐκκλησιασμὸς ὄχι μόνον διὰ τοὺς μεγάλους, ἀλλὰ καὶ διὰ τοὺς μικρούς. Δὲν ἐννοοῦν ὅτι ὁ τακτικὸς ἐκκλησιασμός, ἐκτὸς τοῦ ὅτι εἶνε διὰ τὸ παιδὶ μία εὐχάριστος ποικιλία μέσα εἰς τὴν μονότονον καὶ κουραστικὴν ζωὴν τῶν μαθημάτων τοῦ σχολείου, ἐκτὸς τοῦ ὅτι τὸ εἰσάγει ἀπὸ τὴν ἡλικίαν αὐτὴν εἰς τὴν κοινωνικὴν ζωὴν καὶ τοῦ δίδει βαθμηδὸν τὴν συνείδησιν ὅτι ἀποτελεῖ μέλος ἔντιμον μιᾶς μεγαλυτέρας οἰκογενείας, τῆς χριστιανικῆς κοινωνίας, ἐκτὸς ὅλων αὐτῶν ἐπιδρᾷ ἐπωφελῶς καὶ εἰς τὴν διαγωγὴν τοῦ παιδιοῦ. Παιδιὰ ποὺ συχνάζουν εἰς τὰς ἱερὰς τελετὰς γίνονται περισσότερον εὐάγωγα καὶ ὑπήκοα εἰς τοὺς γονεῖς των. Αἱ ἔμφυτοι κακίαι τῶν καταστέλλονται καὶ ἐξέρχονται κάθε φορὰν ἀπὸ τὸν ναὸν μὲ διαθέσεις καλυτέρας καὶ μὲ αἰσθήματα ἡμερώτερα. Ἐὰν δὲ ἦτο δυνατὸν ἡ Ἐκκλησία μας νὰ ὠργάνωνεν εἰδικῶς παιδικὰς λειτουργίας, ὅπου νὰ λαμβάνουν μέρος μόνον παιδιὰ καὶ νὰ συμμετέχουν εἰς τὰ ἀναγνώσματα καὶ τὰ ψάλματα, νὰ γίνεται δὲ πρὸς αὐτὰ καὶ διδασκαλία ἀνάλογος πρὸς τὴν ἡλικίαν των, βεβαίως ἡ ὠφέλεια ἐκ τοῦ ἐκκλησιασμοῦ θὰ ἦτο πολὺ σημαντικωτέρα καὶ αἰσθητοτέρα.

Μὴ ἀμελῆτε λοιπὸν οἱ γονεῖς νὰ ὁδηγῆτε τακτικὰ τὰ τέκνα σας εἰς τὴν ἐκκλησίαν. Καὶ ἐστὲ βέβαιοι ὅτι, ἐὰν τὸ παιδὶ ἀγαπήσῃ τὸν ναόν, θὰ προφυλαχθῇ εὐκολώτερον, ὅταν μεγαλώσῃ, ἀπὸ κέντρα ὕποπτα καὶ ψυχαγωγίας ἐπιβλαβεῖς.

Ὅλοι ὅσοι μελετοῦν τὴν «Ζωὴν» καὶ ὠφελοῦνται ἐξ αὐτῆς, ἔχουν καθῆκον νὰ συνιστοῦν αὐτὴν καὶ εἰς ἄλλους, συντελοῦντες οὕτω εἰς τὴν εὐρυτέραν διάδοσιν τῶν χριστιανικῶν ἀληθειῶν. Τοιαύτη φροντὶς ἀποτελεῖ καὶ τὴν καλλιτέραν ἀντίδρασιν ἐναντίον τῆς ἐξαπλώσεως τῶν ἀνηθίκων ἀναγνωσμάτων.

ΠΡΟΣΕΥΧΑΙ

Αἴτησις τῆς θείας εὐλογίας καὶ χάριτος.

(Ἐκ τῆς Λειτουργίας τοῦ Μ. Βασιλείου).

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, Σὲ παρακαλοῦμεν νὰ μᾶς ἐπισκεφθῇς μὲ τὰς εὐεργεσίας τῆς ἀγαθότητός Σου. Σὲ παρακαλοῦμεν νὰ φανερωθῇς εἰς ἡμᾶς μὲ τὰ πλούσια δῶρα τῆς εὐσπλαγχνίας Σου. Χάρισαι εἰς ἡμᾶς ἀέρας καὶ καιροὺς ὑγιεινοὺς καὶ ὠφελίμους. Στεῖλε ὡς δῶρον εἰς τὴν γῆν βροχὰς κανονικὰς καὶ ἡσύχους, διὰ νὰ καρποφορῇ καὶ ἀποδίδῃ εἰς ἡμᾶς τὴν τροφὴν καὶ συντήρησίν μας. Εὐλόγησε ὁλόκληρον τὴν περίοδον τοῦ ἔτους, ὥστε νὰ εἶνε γεμάτη ἀπὸ τὰ ἀγαθὰ τῆς καλωσύνης Σου. Κάμε ὥστε νὰ παύσουν αἱ διαιρέσεις καὶ τὰ σχίσματα τῶν Ἐκκλησιῶν. Σβέσε τὴν ἄδικον ἔχθραν καὶ τὰς καθ' ἡμῶν ἐπιθέσεις ἐθνῶν παρανόμων. Κατάργησε τὸ ταχύτερον, μὲ τὴν δύναμιν καὶ ἐπενέργειαν τοῦ ἁγίου Σου Πνεύματος, τὰς ταραχὰς καὶ ἀναστατώσεις ποὺ προκαλοῦν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν Σου αἱ διάφοροι αἱρέσεις καὶ πλάναι. Ἀξίωσε ὅλους ἡμᾶς, τοὺς πιστεύοντας καὶ ἐλπίζοντας εἰς τὸ Ὄνομά Σου, νὰ γίνωμεν δεκτοὶ εἰς τὴν ἐπουράνιον βασιλείαν Σου, ἀφοῦ προηγουμένως καταρτίσῃς καὶ μορφώσῃς ἡμᾶς κατὰ τὸ θέλημά Σου, ὥστε νὰ εὑρεθῶμεν τέκνα φωτός, τοῦ φωτὸς τῆς ἀληθείας καὶ τῆς ἀρετῆς, τέκνα ἡμέρας, καὶ ὄχι τέκνα νυκτὸς καὶ τοῦ σκότους τῆς ἁμαρτίας. Χάρισαί μας, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, τὴν εἰρήνην τῆς ψυχῆς, ἡ ὁποία προέρχεται ἀπὸ Σέ, καὶ ὅλα τὰ ἀγαθὰ τῆς ἀγάπης καὶ προστασίας Σου. Διότι ὅλα τὰ ἀγαθὰ καὶ τὰς δωρεάς Σου ἐχορήγησες ἐν τῇ ἀγάπῃ Σου καὶ χορηγεῖς εἰς ἡμᾶς. Καὶ ἀξίωσέ μας μὲ ἕνα στόμα καὶ μὲ μίαν καρδίαν, ἀφωσιωμένην πρὸς Σὲ καὶ εὐγνώμονα, νὰ δοξάζωμεν ὁμοφώνως ὅλοι οἱ πιστοὶ καὶ νὰ προσφέρωμεν ὕμνους εἰς τὸ ἐνδοξότατον καὶ μεγαλοπρεπὲς Ὄνομά Σου, τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, καὶ τώρα καὶ πάντοτε καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων τῆς μελλούσης ζωῆς. Ἀμήν.

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΧΡΟΝΟΥΣ ΤΩΝ ΔΙΩΓΜΩΝ

ΕΥΝΙΚΗ

Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΟΥΣ ΧΡΟΝΟΥΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ'.

Οἱ φίλοι τῆς ἀνάγκης.

Πῶς ὁ Φοῖβος θὰ κατορθώσῃ νὰ κερδίσῃ μερικὰ χρήματα; Πρόβλημα καὶ ἐρώτημα ποὺ εἶνε εὔκολον μὲν νὰ τίθεται ὄχι ὅμως καὶ νὰ λύεται.

Ὁ δυστυχὴς νέος διέτρεχε τοὺς δρόμους τῶν Ἀθηνῶν, πεινασμένος, κουρασμένος, χωρὶς καταφύγιον, χωρὶς φίλους, μὴ γνωρίζων ποῦ νὰ εὕρῃ τὸ λιτότερον γεῦμα.

Διηυθύνθη πρὸς τὴν πύλην τοῦ Μαραθῶνος. Ἐκεῖ συνήντησεν ἕνα ἄνθρωπον, ποὺ ἐβάδιζεν ἀργά, καταπιεζόμενος ἀπὸ τὸ βάρος κενῶν κανίστρων καὶ δοχείων μέλιτος, καταρώμενος τὴν κακήν του τύχην καὶ παρακαλῶν τοὺς θεοὺς νὰ ἔλθουν εἰς βοήθειάν του. Ὡς ἀπάντησιν εἰς τὰς ἱκεσίας καὶ τὰς κατάρας του ἐδέχετο τὰ γέλοια καὶ τοὺς χυδαίους ἀστεϊσμοὺς τῶν διαβατῶν καὶ εἰς ἐπίμετρον βροχὴν λίθων, ποὺ ἔρριπταν ἐναντίον του τὰ παιδιά. Εἰς αὐτὴν τὴν κρίσιμον κατάστασιν τὸν συνήντησεν ὁ Φοῖβος. Εἰς ἄλλην ἐποχὴν θὰ συνεφώνει μὲ τοὺς κακοὺς αὐτοὺς διαβάτας. Ἀλλά, ὁμοιοπαθής του τώρα, ἔλυπήθη τὸν γέροντα, καίτοι δὲν εἰμπόρεσε νὰ μὴ μειδιάσῃ εἰς τὰς ἀπέλπιδας προσπαθείας, ποὺ κατέβαλλε διὰ νὰ σπεύσῃ καὶ ἀποφύγῃ τὰ βλήματα, ποὺ τοῦ ἐρρίπτοντο.

Ὁ Φοῖβος τὸν ἐπλησίασε καὶ τοῦ εἶπε: Θέλετε νὰ σᾶς βοηθήσω καὶ νὰ σᾶς μεταφέρω ἕνα—δύο ἀπὸ τὰ καλάθια σας;

Ὁ ἄνθρωπος, συνειθισμένος νὰ ὑποπτεύεται, τοῦ εἶπε:

—Φίλε μου, ἐὰν ἤμουν Ζεύς, ἡ ἐργασία δὲν θὰ σοῦ ἔλειπε.

—Αἴ καλά! προσέθεσεν ὁ Φοῖβος, ἐγὼ θέλω νὰ ἐργασθῶ. Εἶνε ἀλήθεια, ὅτι ἔχω ἀνάγκην ἀπὸ μερικὰ χρήματα· παρ' ὅλον ὅμως τοῦτο, μὲ τὸ τίποτε θὰ σᾶς ἀπαλλάξω ἀπὸ ἕνα μέρος τοῦ φορτίου σας.

—Ἐὰν θέλῃς νὰ μὲ βοηθήσῃς νὰ μεταφέρω αὐτὰ τὰ δοχεῖα καὶ τὰ καλάθια ἕως τὸ σπίτι μου, θὰ σοῦ δώσω νὰ φάγῃς ὅσα σῦκα εἰμπορέσῃς.

—Δέχομαι, εἶπεν ὁ Φοῖβος.

Ἅμ' ἔπος, ἅμ' ἔργον· καὶ ἐφορτώθη ἕνα μέρος τοῦ φορτίου, βαδίζων κοντὰ εἰς τὸν γέροντα. Ὁ τελευταῖος οὗτος τοῦ διηγήθη ἀπὸ ποῖον συμβὰν ἔγινεν ὁ ἡμίονός του χωλὸς καὶ πῶς τὰ σχοινιά, ποὺ ἐκρατοῦσαν τὰ καλάθια του εἶχαν κοπῇ, τὸ πρωΐ τῆς ἰδίας ἡμέρας, τὴν στιγμὴν ποὺ ἔφθανεν εἰς τὴν ἀγοράν.

Ἔπειτα ἀπὸ δύο περίπου χιλιόμετρα ἔξω ἀπὸ τὰς πύλας τῆς πόλεως, οἱ δύο μας σύντροφοι ἐστάθησαν καὶ πρὸς μεγάλην χαρὰν τοῦ ἐξησθενημένου Φοίβου, ὁ γέρων ἀνήγγειλεν, ὅτι εἶχαν φθάσει εἰς τὸ σπίτι. Ὁ πτωχὸς νέος, ἐξηντλημένος ἀπὸ τὰς ὑπεραν θρώπους προσπαθείας, ποὺ εἶχε καταβάλει, ἔπεσε κοντὰ εἰς τὸ φορτίον του, τὸ ὁποῖον εἶχεν ἀκουμβήσει κατὰ γῆς.

—Μοῦ φαίνεται, ὅτι εἶσαι ἄρρωστος, εἶπεν ὁ γέρων· ξεκουράσου ἐκεῖ μιὰ στιγμή. Θὰ σοῦ φέρω ὀλίγο κρασὶ καὶ ὀλίγο μέλι.

Καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ μικροῦ σπιτιοῦ.

Μετ' ὀλίγον ἐφάνη μία εὔρωστος γυναῖκα, φέρουσα κρασὶ καὶ φρέσκα σῦκα. Μόλις ἀντίκρυσε τὸν νέον, ἄφησε τὸ κύπελλόν της κατὰ γῆς, ἐγονάτισε κοντά του καὶ ἐφώναξε:

—Φοῖβε! σὺ εἶσαι, Φοῖβε! Παιδάκι μου, τί ἔχεις; Ποιὸς σὲ ἔφερεν ἀπὸ τὴν Ρώμην, ὅπου ἐζοῦσες εἰς τὸν πλούσιον συγγενῆ σου;

Ἡ γνωστὴ γλυκεῖα φωνὴ τῆς παραμάνας του ἔκαμε τὸν Φοῖβον νὰ συνέλθῃ. Ἤνοιξε τὰ μάτια καὶ τὰ ἔφερεν ἐναλλὰξ εἰς ἐκείνην, ποὺ τοῦ ὡμιλοῦσε καὶ εἰς τὰ κάνιστρα, ποὺ ἦσαν κοντά του.

—Εἶνε ὄνειρον; Ἡ Τρυφῶσα εἶνε κοντά μου; εἶπε τρίβων τὰ μάτια του καὶ παρατηρῶν μὲ ἐξαιρετικὴν προσοχὴν τὴν γυναῖκα.

Ἐκείνη ἔσκυψε καὶ τὸν ἐνηγκαλίσθη.

—Ναί, ναί, ἐγὼ εἶμαι ἡ παραμάνα σου ἡ Τρυφῶσα, εἶπε μὲ τὴν γλυκυτέραν φωνήν.

Καὶ ὁ Φοῖβος ἔγειρεν εἰς τοὺς βραχίονας, ποὺ τοῦ ἐτείνοντο.

—Ἀ! Τρυφῶσα, ὑποφέρω τόσον ἀπὸ πεῖναν!

—Πεινᾷς; ἐπανέλαβεν ἐκείνη χωρὶς νὰ ἐννοήσῃ τὴν αἰτίαν. Ἀ! συχνὰ ἐπεινοῦσες, ἄλλοτε, ὅταν ἐπηγαίναμε εἰς τὴν ἀγορὰν καὶ ἐπρόσεχες τὰ ρόδια τοῦ καλοῦ μου συζύγου. Τότε δὲν εἶχα τὴν ἄδειαν νὰ σοῦ δώσω, ἀλλὰ τώρα θὰ ἔχῃς ὅσα θελήσῃς.

ΕΠΙ ΤΩΝ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ

«Μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ».

«Μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ, κατώρθωσε τὸ Ἔθνος ἡνωμένον νὰ ἀπομακρύνῃ καὶ νὰ ἐξουδετερώσῃ τὸν φοβερὸν κίνδυνον, ὅστις πρὸς στιγμὴν, ἠπείλησε τὴν ὕπαρξίν του, διὰ νὰ δυνηθῇ οὕτω νὰ συνεχίσῃ τὸν βίον του ἐν τῇ προσπαθείᾳ τῆς παγιώσεως τῆς ἐσωτερικῆς γαλήνης του, τῆς εὐημερίας του καὶ τῆς ἐκπληρώσεως τῶν ἰδανικῶν του».

Εἰς τὴν παράγραφον ταύτην τοῦ πρὸς τὸν λαὸν Διαγγέλματος τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας συγκεφαλαιώνεται ἡ ἱστορικὴ ἀλήθεια τῶν δραματικῶν γεγονότων τοῦ πρώτου δεκαημέρου τοῦ τρέχοντος μηνός.

Διὰ μίαν ἀκόμη φορὰν ἐδοκιμάσαμεν ὑπὸ τὴν πλέον θλιβερὰν μορφὴν τὰς συνεπείας τοῦ ἀπὸ εἰκοσαετίας λυμαινομένου τὴν χώραν μας διχασμοῦ. Ἐφθάσαμεν εἰς τὴν ἔναρξιν ἐμφυλίου σπαραγμοῦ! Ἠκούσαμεν νὰ κροτῇ τὸ τηλεβόλον τοῦ ἑλληνικοῦ στρατοῦ κατὰ τοῦ ἑλληνικοῦ στρατοῦ! Εἴδομεν νὰ χύνεται αἷμα ἀδελφικὸν ἀπὸ χέρια καὶ ὅπλα ἀδελφικά!

Ἀλλ' ὁ ἀγαθὸς Θεὸς μᾶς ἐλυπήθη καὶ πάλιν. Ἐσταμάτησε τὸ κακὸν εἰς τὴν ἀρχήν του. Μᾶς ἀφῆκε νὰ ἴδωμεν ἐκ τοῦ σύνεγγυς εἰς ποῖον κρημνὸν ἐφθάσαμεν μὲ τὰ ἀθεράπευτα κομματικὰ μίση, ἀλλ' ἔσπευσεν ὡς εὔσπλαγχνος νὰ προλάβῃ τὴν εἰς τὸ βάθος αὐτοῦ κατακρήμνισιν καὶ συντριβήν.

«Εὐλογητὸς Κύριος, ὅτι εἰσήκουσε τῆς φωνῆς τῆς δεήσεως» τῶν ἐκ τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ ἀπηλλαγμένων ἀπὸ τὰ κομματικὰ μίση καὶ οὕτω ἔσωσε τὸν ὅλον λαόν.

Αἱ μεγάλαι ὑποχρεώσεις.

Πρέπει ὅμως τώρα ὅλοι οἱ Ἕλληνες—Κράτος καὶ λαός, ἄρχοντες καὶ ἰδιῶται—νὰ λάβωμεν βαθεῖαν συνείδησιν τῶν μεγάλων εὐθυνῶν καὶ ὑποχρεώσεών μας. Ὑποχρεώσεων ἀπέναντι τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος τόσον ταχεῖαν καὶ ἀπροσδόκητον ἔδωκε τὴν λύσιν καὶ κατάπαυσιν τοῦ ἀρξαμένου ἐμφυλίου σπαραγμοῦ· ὑποχρεώσεων ἀπέναντι τοῦ ἀληθινοῦ συμφέροντος, ἐθνικοῦ καὶ ἀτομικοῦ, παρόντος καὶ μέλλοντος συμφέροντος.

Ἡ πρώτη ὑποχρέωσις εἶναι ἡ κατάπαυσις τοῦ μίσους καὶ τοῦ ἐθνικοῦ διχασμοῦ. Εἶναι ἀποκαρδιωτικὸν ν' ἀναλογίζεται κανείς, ὅτι κοντὰ εἰς τὴν κοινωνικὴν ἐκείνην διαίρεσιν, τὴν ὁποίαν κοινωνικαὶ ἀδικίαι καὶ θλιβεροὶ ἀπόστολοι τοῦ μίσους ἐδημιούργησαν μεταξὺ τῶν κοινωνικῶν τάξεων πλείστων Κρατῶν, ἐδῶ εἰς τὴν Ἑλλάδα ὑπάρχει καὶ ἄλλη διαίρεσις καὶ ἄλλο μῖσος, τὸ «κομματικὸν μῖσος» ὅτι τοῦτο εἶναι τόσον βαθὺ καὶ τόσης διαρκείας, ὥστε ἐδημιούργησε πλεῖστα μὲν ἐθνικὰ καὶ ἀτομικὰ κακὰ εἰς τὸ πρόσφατον παρελθόν, ἠπείλησε δὲ κατὰ τὰς ἡμέρας αὐτὰς ἀκόμη μεγαλύτερα. Ἡ ἐξακολούθησις τοῦ μίσους αὐτοῦ εἶναι ἱκανὴ νὰ ὁδηγήσῃ εἰς τὴν ἐρήμωσιν ἐκείνην, ποὺ προεῖπε τὸ ἀλάνθαστον στόμα τοῦ Κυρίου: «Πᾶσα βασιλεία μερισθεῖσα καθ' ἑαυτῆς ἐρημοῦται». Ἡ συνέχεια τοῦ μίσους θὰ ὁδηγήσῃ εἰς τὴν «ἀνάλωσιν» καὶ τὴν ἐξολόθρευσιν, ποὺ προεῖπε ἄλλος θεόπνευστος διδάσκαλος, ὁ Παῦλος: «εἰ δὲ ἀλλήλους δάκνετε καὶ κατεσθίετε, βλέπετε μὴ ὑπ' ἀλλήλων ἀναλωθῆτε». Οἱ Ἕλληνες, λοιπόν, νὰ ἐρημώσωμεν τὴν χώραν μας! Οἱ Ἕλληνες νὰ θάψωμεν τὴν ἐθνικὴν ὕπαρξίν μας!

Ἰδοὺ ποῦ ὁδηγεῖ τὸ μῖσος.

Ἡ δευτέρα ὑποχρέωσις ἀφορᾷ τὴν ἐφεξῆς πορείαν τοῦ Κράτους καὶ τοῦ λαοῦ. Καὶ αὕτη πρέπει νὰ εἶναι ἡ πορεία τῆς Ἠθικῆς, τῆς Χριστιανικῆς ἠθικῆς καὶ ζωῆς. Διότι, δυστυχῶς, τὸ ἑλληνικὸν Κράτος δὲν παρουσιάζεται πράγματι χριστιανικόν. Εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν τῆς νεολαίας, εἰς τὴν λειτουργίαν τῆς κρατικῆς μηχανῆς, εἰς τὴν κοινωνικὴν ζωήν, εἰς τὸν βίον τῶν «ἰθυνουσῶν» τάξεων, εἰσεχώρησαν ἰδέαι καὶ κατευθύνσεις καὶ συνήθειαι, ποὺ μυκτηρίζουν τὴν δικαιοσύνην καὶ τὴν ἠθικήν, ποὺ ἀπομακρύνουν ἀπὸ τὴν χριστιανικὴν Θρησκείαν καὶ ἀπὸ τὸν χριστιανικὸν πολιτισμόν, ποὺ ἐπαναφέρουν εἰς τὴν εἰδωλολατρείαν. Ὁσονδήποτε βαθεῖα καὶ ἂν τυχὸν ἀποκατασταθῇ γαλήνη, ὁσαιδήποτε καὶ ἂν τυχὸν εἶναι αἱ οἰκονομικαὶ ἐπιτυχίαι, ἡ ἀποσύνθεσις θὰ συνεχίζεται καὶ ἡ κατάρρευσις δὲν θὰ ἀποφευχθῇ, ἐὰν δὲν στηριχθῇ Κράτος καὶ λαὸς ἐπὶ τῆς Χριστιανικῆς θρησκείας καὶ Ἠθικῆς.

Μία εἰδωλολατρικὴ ἐκδήλωσις.

Μίαν τοιαύτην τάσιν καὶ ἐκδήλωσιν εἰδωλολατρικὴν ἐν τῇ συγχρόνῳ ζωῇ ὑπέδειξε πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν καὶ ὁ Πάπας τῆς Ρώμης. Ὁμιλῶν πρὸς τοὺς ἱεροκήρυκας ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τῆς Μ. Τεσσαρακοστῆς, καὶ δίδων εἰς αὐτοὺς κατευθύνσεις διὰ τὸ κατὰ τὴν περίοδον ταύτην κήρυγμά των, συνέστησεν ἰδιαιτέρως νὰ τονίσουν τὴν ἀντίθεσιν, ποὺ παρατηρεῖται μεταξὺ τῆς πίστεως πολλῶν Χριστιανῶν καὶ τοῦ τρόπου τῆς ζωῆς αὐτῶν.

«Ἡ σύγχρονος ζωή, εἶπεν, ἐπιζητεῖ ὑπὲρ τὸ δέον τὰς διασκεδάσεις. Ἡ ἀνηθικότης δὲ ἡ κρυπτομένη ὑπὸ τὴν μάσκαν τῆς φυσιολατρείας καὶ τοῦ γυμνισμοῦ ὑπερέβη τὰ ὅρια τῆς εἰδωλολατρικῆς ἀρχαιότητος· διότι κατὰ τὴν κλασικὴν ἀρχαιότητα ἐλατρεύετο μόνον εἰς τὴν Τέχνην», ἐνῷ τώρα ἐκδηλοῦται εἰς τὴν ζωντανὴν σαρκολατρείαν.

Τὸ σχολεῖον τοῦ ἐγκλήματος.

Σχολεῖον δὲ σύγχρονον τῆς ἀνηθικότητος καὶ ἐγκληματικότητος, ποὺ προπέμπει τοὺς τροφίμους του εἰς τὴν εἰδωλολατρικὴν ζωήν, εἶναι καὶ ὁ κινηματογράφος.

Εἰς μίαν ἐγκύκλιον τοῦ καρδιναλίου ἀρχιεπισκόπου τῆς ἐν Β. Ἀμερικῇ Φιλαδελφείας, σημειοῦται ὅτι ὁμιλος διακεκριμένων προσώπων, μεταξὺ τῶν ὁποίων πολλοὶ καθηγηταὶ ἀμερικανικῶν πανεπιστημίων, ψυχολόγοι καὶ κοινωνιολόγοι, ἔκαμαν ἔρευναν, τὰ πορίσματα τῆς ὁποίας ἐδημοσίευσαν εἰς βιβλίον ἐπιγραφόμενον «Τὰ παιδιά μας διαπλατύομενα ὑπὸ τοῦ κινηματογράφου». Ὁ ὅμιλος οὗτος ἐπεσκέφθη φυλακὰς ἐφήβων καὶ σωφρονιστήρια, διὰ νὰ ἐξακριβώσῃ τὰ ἀποτελέσματα τοῦ κινηματογράφου ἐπὶ τῶν θαμώνων του νέων. Οἱ νέοι λοιπὸν οὗτοι ἐβεβαίωσαν, ὅτι συχνάζοντες εἰς τὸν κινηματογράφον ἔμαθαν ν' ἀνοίγουν χρηματοκιβώτια· νὰ εἰσέρχωνται εἰς καταστήματα πρὸς λεηλασίαν διὰ διαρρήξεως· νὰ κόπτουν τὰ σύρματα διὰ τῶν ὁποίων δίδεται τὸ σημεῖον τῆς προσκλήσεως εἰς βοήθειαν ἐν καιρῷ κινδύνου ἢ πρὸς προληψιν ἐγκλημάτων· ν' ἀνοίγουν τὰς θύρας τῶν διαφόρων διαμερισμάτων πρὸς διάπραξιν κλοπῆς· νὰ θραύουν ἄνευ θορύβου τὰ παράθυρα διὰ νὰ εἰσέρχωνται εἰς οἰκίας ἢ εἰς καταστήματα· νὰ μεταχειρίζωνται τὸ ὅπλον κατὰ τὰς ληστρικάς των ἐπιδρομὰς καὶ τὸν ἀδάμαντα διὰ νὰ κόπτουν κρυφίως τὰς ὑάλους τῶν παραθύρων· νὰ προσέρχωνται ἀμέσως εἰς τὸν τόπον τῆς κλοπῆς καὶ νὰ φεύγουν ἐπίσης ἀμέσως δοθέντος τοῦ σήματος τοῦ κινδύνου. Ἐπίσης ὅτι ἔμαθαν τὴν χρῆσιν τῶν ἀντικλείδων διὰ τὴν διάπραξιν παρομοίων ἐγκλημάτων, κλοπῶν καὶ διαρρήξεως, τὴν χρῆσιν τῶν ναρκωτικῶν, τὴν διάπραξιν ἀνομολογήτων ἀνηθίκων πράξεων.

Ποῖος ἀμφιβάλλει διὰ τοιαῦτα ἀποτελέσματα, ὅταν καὶ εἰς τὸν τόπον μας ἀπὸ τὸν κινηματογράφον διδάσκωνται θεωρητικῶς τὴν χρῆσιν τῶν ναρκωτικῶν τὰ παιδιὰ τοῦ λαοῦ, καὶ ἀπὸ αὐτὸν τὰς ἐρωτικὰς περιπετείας, τὴν συζυγικὴν ἀπιστίαν, τὸ διαζύγιον, ὄχι μόνον οἱ νέοι ἀλλὰ καὶ ἡ ὥριμος ἡλικία ἀμφοτέρων τῶν φύλων;

«Οὔτε ἐν ἰῶτα».

Συνεχίζων ὁ Ἀμερικανὸς ἀστρονόμος Heber D. Curtis *(Χέβερ Δ. Κιοῦρτις) τὸ ζήτημα, πόσον ἡ σύγχρονος Ἐπιστήμη ἔμαθε νὰ εἶναι ταπεινὴ καὶ νὰ μὴ ἐκδίδῃ «ἀλαθήτους ἀποφάσεις», διότι ἀναγκάζεται ἔπειτα νὰ τὰς ἀπαρνῆται, γράφει:*

«Κατὰ τὰ μέσα τοῦ παρελθόντος αἰῶνος αἱ ἐπιστημονικαὶ γνώσεις ἐφαίνοντο τόσον βέβαιαι, τόσον θεϊκῶς διατεταγμέναι, ὥστε πᾶσα ἡ αὐθεντία νὰ ἐπαναπαύεται εἰς αὐτὰς καὶ νὰ νομίζουν οἱ ἐπιστήμονες ὅτι ἔφθασαν σχεδὸν εἰς τὰ πραγματικὰ ὅρια τῆς φύσεως. Ὑπῆρξεν ἐπιστήμων ποὺ ἀπέδειξεν ὡς ἀδύνατον τὸ νὰ διασχίσῃ ἕνα πλοῖον τὸν Ἀτλαντικὸν μὲ τὴν ἰδίαν του δύναμιν. Ἐπιστήμονες καθώρισαν ὡς ὀλίγα εὐτελῆ ἑκατομμύρια ἐτῶν διὰ τὴν παρελθοῦσαν καὶ μέλλουσαν διάρκειαν τοῦ ἡλίου. Ἐπιστήμονες μᾶς ἔδωκαν ὅ,τι ὁ Chesterton *εὐχαρίστως ἀναφέρει ὡς «τὸ προσφιλὲς παλαιὸν ἄτομον» καὶ τὸ ἀμετάβλητον τῆς ὕλης..... Ἀλλ' ἡ παλαιοτέρα ἐκείνη καὶ περισσότερον μισαλλόδοξος ἐπιστήμη ἐδοκίμασε πολλὰ σκληρὰ κτυπήματα καὶ ἀπογοητεύσεις κατὰ τὰς τελευταίας δύο δεκαετηρίδας, ἡ ἀναγκαστικὴ δὲ ἐγκατάλειψις δογμάτων ποὺ ἐδίδαξε πρότερον ὡς ἁπλανῆ καὶ ἐμπνευσμένα, εἶχε πολὺ σωτήριον ἀποτέλεσμα..... Δὲν εἶναι ἄσχημον ὅτι οἱ σημερινοὶ ἐπιστήμονες, ἢ τοὐλάχιστον οἱ παλαιότεροι ἐξ αὐτῶν, ἔμαθαν νὰ χαμογελοῦν (διὰ τὴν σταθερότητα τῶν ἐπιστημονικῶν δοξασιῶν).*

«Ἡμεῖς οἱ παλαιότεροι εἰς τὰς φυσικὰς ἐπιστήμας πολλάκις ἠναγκάσθημεν νὰ μεταβάλωμεν τὰς δοξασίας μας εἰς τὸ σχετικῶς βραχὺ διάστημα χρόνου τῆς ἐπιστημονικῆς μας δράσεως· συναισθανόμεθα δὲ τώρα, ὅτι αἱ παροῦσαι θεωρίαι μας, μολονότι εἶναι αἱ καλύτεραι ἀπὸ ὅσας ἠμπορέσαμεν νὰ ἐξαγάγωμεν ἀπὸ τὰ ὑπάρχοντα δεδομένα τῶν παρατηρήσεων, δύνανται ἐν τούτοις νὰ μεταβληθοῦν ἐντὸς μιᾶς νυκτὸς ἀπὸ νέας πειραματικὰς ἀποδείξεις ἢ ἀναλύσεις».

Ἐνῷ, ἀντιθέτως, λέγει ὁ Κιοῦρτις, «ἡ θρησκεία, εἰς τὴν ἀπόλυτόν της ἔννοιαν, δὲν μετέβαλεν οὔτε ἐν ἰῶτα ἐξ αἰτίας τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς νεωτέρας φυσικῆς ἐπιστήμης».

ΘΕΙΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

Τὴν προσεχῆ Κυριακὴν θὰ ὁμιλήσουν κατὰ τὴν θείαν Λειτουργίαν οἱ κάτωθι θεολόγοι εἰς τοὺς ἱ. ναούς:

Μητροπόλεως ὁ ἀρχιμ. Σεραφεὶμ Παπακώστας. Ὁ αὐτὸς ὁμιλεῖ καὶ τὸ ἀπόγευμα ὥραν 5.

Χρυσοσπηλαιωτίσσης ὁ ἀρχιμ. Ἰγνάτιος Κολιόπουλος.

Ἁγ. Κωνσταντίνου (Ὁμονοίας) ὁ κ. Π. Τρεμπέλας. Ὁ αὐτὸς ὁμιλεῖ καὶ τὸ ἀπόγευμα ὥραν 5.

Ἁγ. Ἀναργύρων (Νέας Ἰωνίας) ὁ κ. Ἀχ. Παπαθανασόπουλος. Ἁγ Ζώνης ὁ κ. Δημ. Παπακωνσταντίνου.

Ἐπίσης ὁμιλοῦν κατὰ τὴν θείαν Λειτουργίαν καὶ τὸ ἀπόγευμα οἱ παρεπιδημοῦντες κ. κ. Ἰωάν. Καψιμάλλης ἐν Καβάλλᾳ· Χ. Δέδες ἐν Χανίοις· Ἱεροδ. Λεωνίδας Παρασκευόπουλος ἐν Χίῳ· Χ. Παπαγιάννης ἐν Μυτιλήνῃ· Ἀθ. Φραγκόπουλος ἐν Ἰωαννίνοις· Κωνστ. Λαμπρόπουλος ἐν Ἡρακλείῳ· Κ. Χρόνης ἐν Ναούσῃ καὶ Περ. Φωτόπουλος ἐν Αἰτωλικῷ καὶ Νεοχωρίῳ· καὶ οἱ περιοδεύοντες κ.κ. Λάζ. Χατζηθεμελῆς ἐν Κύπρῳ· Π. Παπαγιάννης ἐν Ἀλεξανδρουπόλει καὶ Γ. Γεωργαντόπουλος ἐν Χίῳ.

Τύποις «ΖΩΗΣ» — Ἱπποκράτους 189, Ἀθῆναι.